

EL BATALL

Butlletí del GEA Esquelles Núm. 173 · Agost 2024

Calendari d'activitats 2024

- 3-4 de febrer: Aplec de Santa Brígida
- 9 de març: Celebració Aniversari del Grup i Assemblea Anual de Socis i sòcies
- 12 de maig: Marxa de les Ermites
- 29 de juny: Ruta pels Pirineus
- 20 de juliol: Ruta Nocturna
- 20 d'octubre: La Clàssica
- 17 de novembre: Camí de Ronda
- 22 de desembre: Portada del Pessebre

Edita:

Grup Excursionista Amerenc Esquelles
Plaça del Monestir, 5 (Can Boles)
17170 AMER – (Girona)
esquelles@hotmail.com
www.esquelles.cat
www.facebook.com/esquelles.amer · Twitter: @esquelles

Col·labora:

Consell redactor:
Narcís Junqueras, Jordi Rabionet i Miquel Sánchez

Disseny i maquetació: Adriana Fontàs

Correcció de textos:
Servei Comarcal de Català de la Selva

El consell redactor no es fa responsable de les opinions que s'expressen en els escrits.

Foto portada: David Marin - Cresta Gra de Fajol

Índex

Editorial.....3

La junta informa

Resum de l'assemblea general ordinària.....4

Breus.....5

El GEA Esquelles, en perill!!.....7

Sona una esquella

Al soci Joan Sàbat, del GEA Esquelles.....8

Activitats 2023

Portada del pessebre.....10

Activitats 2024

Aplec de Santa Brígida.....11

L'esperat Xiulet de cargolina.....12

Aniversari Esquelles!.....13

La Marxa de les Ermites.....14

Ruta Pirineus. 29 de juny de 2024.....17

Esquellactius

"The lucky men".....20

Com pugen!

El Tossell Gros.....23

Escalada

L'escalada: un esport que crea addicció.....24

Col·laboracions

Història del parapent a Santa Brígida.....27

Terme Extrem.....30

Col·laboració Grup Esquelles i Hipra.....31

Col·laboració amb l'escola i l'institut.....32

La RIP ULTRA.....34

Presentació Grup Excursionista Ter-Guilleries.....36

Racó Poètic

Lloances guanyadores.....38

En el record...

Rosa Duran.....39

Batalletes

Santa Brígida: els inicis d'una escola d'escalada.....40

Les meves arrels excursionistes.....44

Cafè del Dimoni (Via del Nas).....46

L'ovella negra

El gat negre.....48

Calaix de sastre

Productes del grup Esquelles.....50

«En la pràctica de l'excursionisme i, d'una manera més concreta, de l'alpinisme, de l'escalada o, si es vol, dit encara d'una altra manera, de la muntanya difícil, s'ha ponderat molt sovint i en tots els tons el goig de la primera via, de l'itinerari inèdit, del camí o de la ruta que un és el primer a recórrer. Goig innegable, certament, i que jo no intentaré ara de menysvalorar. És el goig del peoner, del descobridor, del capdavanter... Però a mi em sembla que és un goig encara superior el de recórrer el vell camí ancestral, les rutes avials, aquells que han petjat, abans que nosaltres, les generacions dels qui ens van precedir. (...) Refer aquests camins -si es vol dir amb més exactitud, refer aquests itineraris, això és, anar de tal a tal lloc passant pels mateixos indrets per on havien passat- per on havien d'haver passat els nostres avis, o els contemporanis dels nostres avis, que venen a ser ja els nostres avis, és un dels grans plaers, de les satisfaccions intenses, que ens pot proporcionar encara l'excursionisme.»

Aquestes paraules les deixà escrites l'escriptor, lingüista i traductor Albert Jané i són una bona mostra de què són els Esquelles i de què trobareu en aquestes pàgines de la nova edició de la revista *El Batall*. Hi trobareu itineraris nous, excursions inèdites fetes per esquells pioners que representen el nostre grup excursionista en cotes meravelloses i majestuoses, fins ara, mai abastades per cap altre esquella. Així com hi trobareu excursions i rutes pels vells camins ancestrals de la nostra estimada vall, aquells per on fa segles que caminen els nostres avantpassats i per on ja comencen a caminar els més menuts d'aquest petit racó de Catalunya que ben podria ser el poblet dels barrufets.

Aquests menuts personatges de color blau que van arribar a casa nostra gràcies a Albert Jané -que els donà aquest nom que en el català parlat a Mallorca s'utilitza per definir els dimonis- tenien la peculiaritat que sempre 'barrufaven'. Del seu nom en van fer un verb. O potser al contrari, potser es diuen barrufets perquè sempre barrufaven. Sigui com sigui, després de més de cinc dècades caminant per tots els camins i corriols caminables, després de milers d'excursions, rutes i sortides, ens preguntem si no seria el moment d'encunyar un terme per definir el gran plaer, la satisfacció intensa que produeix als esquelles sortir de ruta amb els Es-

quelles i poder-ho explicar. Per tant, tal com els barrufets barrufen, els esquelles, doncs això, esquellen.

Esperem que gaudiu d'aquesta nova edició d'*El Batall* i d'un nou estiu a casa nostra, que esperem que no sigui tan càlid, sec i rigorós com els anteriors. Bon estiu i, com sempre, amunt i endavant! ●

Si voleu rebre la revista en format digital, entreu a la web o envieu-nos un correu a:
revistaelbatall@gmail.com

El Batall 173

Agost 2024

Resum de l'assemblea general ordinària de socis i sòcies de l'entitat GEA Esquelles

Irene Garangou

Data: 9 de març de 2024

Composició de la mesa:

- President: Jordi Fontàs
- Vicepresident: Quim Virgili
- Secretària: Irene Garangou
- Tresorera: Laura Feixas
- Vocals: Jordina Serrat i Nuri Brugués.

Temes comentats:

El 2025 s'acaba el mandat de sis anys de la Junta Directiva i caldrà fer eleccions. En Jordi Fontàs comunica que l'any vinent deixarà el càrrec de president, tot i que seguirà a la Junta.

En Jordi Fontàs exposa que des de principis del 2024 i fins a data d'avui s'han demanat 68 targetes federatives (20 habilitades per la FEMDE). El 2023 la sol·licitud de targetes va comportar girar 10.053 euros, i el 2024, fins avui, 8.346,16 euros.

Es recorda que la web d'Esquelles és esquelles.cat i no esquelles.org*.

Es fan alguns agraïments: un a la revista *El Batall*, a la qual s'hi ha continuat donant un bon impuls; i l'altre per la feina que han fet alguns membres de la Junta per posar en ordre els socis del Grup.

Es fa un esment a la feina que fan els amics de l'escalada a Santa Brígida, perquè conserven les vies que hi ha i n'estan obrint de noves.

Socis actuals aproximats: 440 (adults i nens).

En Pep Fontàs exposa que va quedar sorprès quan veure un plafó de l'estació que contenia les rutes dels Esquelles totalment deteriorat. Va enviar un

correu a l'Ajuntament per comunicar aquesta situació, i sembla que a data d'avui ja no hi és. Segons que li van comentar, posaran el plafó de la plaça del Centre a l'estació, ja que a la plaça del Centre n'hi posaran un de digital.

En Jordi Rabionet comenta que el camí de Santa Brígida està quedant destrossat, sobretot, per les motos que transiten pels corriols. Es proposa fer un escrit a l'Ajuntament per comentar aquest tema.

En Pep i en Jordi Fontàs s'han queixat a l'Ajuntament perquè la pista de Santa Brígida tampoc es va arreglar degudament per a l'Aplec.

En Jordi Rabionet comenta que el proper número d'*El Batall* tindrà una extensió similar al darrer, i aprofita per dir que hi haurà un escrit d'un dels primers escaladors que van escalar a la cinglera (en Joaquim Casal, pare i fill).

S'agraeix al grup haver-se fet càrrec del material per reequipar vies. S'ha recuperat una via d'escalada que feia seixanta anys que no s'escalava, i han descobert que era el primer parabolt que s'equipava a la província de Girona. (Podeu llegir l'article a l'apartat ESCALADA) ●

El Batall 173

Agost 2024

Breus

18/01/2024

Neteja de l'entorn de Santa Brígida

28/01/2024

Canvi de l'estufa de Santa Brígida.
Donació del soci Joan Casadellà.

30/01/2024

Canvi de la bandera al castell d'Estela.

Nous i noves sòcies

Jordi Blanquera Clusells.....	1038
Ivan Dalmau Massanas.....	1039
Èlia Rovira Figueras.....	1040
Pere Masmiquel Pidemont.....	1041

16/03/2024. Neteja de camins

Neteja de camins per part de Josep Fontàs, Júlia Colomer i Salvador Cullell. Es va repassar el camí: passallís, gorg de Santa Margarita, Puiggran, Sant Genís - passallís. També es va col·locar bé el senyal del passallís.

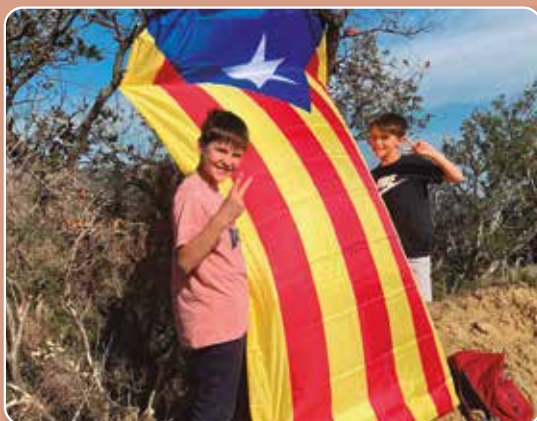
04/04/2024. Donació de cordes a l'escola

Acabem el tipi de l'escola teixint-lo amb cordes d'escalada velles del grup.

15/04/2024

Es posa una bandera al Roc del Mig.

20/04/2024

S'arregla el teulat de l'ermita per teules en mal estat.

18/05/2024. Neteja de vies d'escalada

Degut a les pluges del mes de maig, es decideix netejar alguna via d'escalada pel risc que caiguin pedres. Es fan desprendiments de rocs controlats.

16/05/2024

Nova via d'escalada a Santa Brígida

El soci Jordi Sidera obre una nova via d'escalada a la cinglera: via Marc, 18m 6a/6a+. El cost del material l'assumeix el grup.

07/06/2024. Donació

La junta acorda fer una donació de 100 € a favor de la marxa solidària de 800 km pels Pirineus que ha fet el soci del grup Joan Sàbat a favor de l'ELA. Per a més informació podeu llegir la notícia a: <https://www.diaridegirona.cat/girona/2024/06/03/vei-llagostera-fa-800-km-103283055.html>

01/07/2024

En Josep Fontàs i en Damià arrangen el mur just davant l'entrada lateral de l'ermita, on hi havien algunes pedres que es movien.

El GEA Esquelles, en perill!!

Les entitats excursionistes, una "espècie" en perill d'extinció

Junta del GEA Esquelles

Tots som coneixedors de la situació complicada que pateixen els darrers anys moltes entitats sense afany de lucre i, entre aquestes, els grups excursionistes.

El GEA Esquelles, una entitat amb més de 50 anys d'història i arrelada al passat i present de la nostra vila, no només en l'àmbit esportiu i excursionista, sinó també cultural, no escapa d'aquesta situació i des de la junta actual del Grup volem fer una crida d'auxili: **la continuïtat del grup està en perill!**

El proper març de 2025 toca renovar la junta actual d'acord amb els estatus vigents. Ara per ara, més de la meitat dels components ja han mostrat la seva voluntat de no seguir (des d'aquí, un agraïment immens per tota la tasca feta; cada cop costa més trobar gent amb tantes ganes i voluntat de tirar endavant projectes...). La resta de membres que quedem també farem com a mínim un pas al costat i, per tant, la conclusió és que actualment, si la situació no canvia, el futur del GEA Esquelles a partir de l'any 2025 es presenta molt complicat.

Volem fer una crida a socis, sòcies, companys, companyes, amants de la muntanya i l'excursionisme, o simplement veïns i veïnes que tenen el GEA Esquelles dins el seu cor. Necessitem idees noves, necessitem persones que vulguin continuar el projecte amb ganes renovades. Nosaltres hi serem, podem acompanyar, ajudar, però necessitem que la junta, en qui recau el pes de les decisions i les tasques del Grup, es renovi totalment i que com a molt agafem un paper secundari.

No volem veure un futur sense excursions del Grup, sense el manteniment i la custòdia de l'ermita

ta de Santa Brígida ni el seu Aplec, sense la Marxa de les Ermites o la Portada del Pessebre...

Esperem, doncs, que pugui haver-hi una renovació de la junta i que les excursions d'aquest any no siguin les darreres que el Grup organitza.

Podeu posar-vos en contacte amb nosaltres a través del correu: esquelles@hotmail.com

Amunt i endavant!! ●

Al soci Joan Sàbat, del GEA Esquelles

Josep Fontàs

Vull donar les gràcies al president del grup i a la Junta per haver-me permès dur a terme l'acte que fem a continuació.

És un honor per a mi fer un reconeixement a una persona, que és aquí present, per la seva vàlua. És una persona que, tot i no ser d'Amer, ni viure-hi, s'ha dedicat a treballar pel grup com el qui més. Estem parlant, com alguns ja us deveu imaginar, d'en Joan Sàbat, en Joan de Llagostera, com tenim costum de dir-li.

Pel que em vas explicar, el primer contacte que vas tenir amb el grup fou l'any 1976, en una assemblea de la FEEC a Barcelona, perquè, sí, abans es feien assemblees i reunions a diferents poblacions del territori i en moltíssimes ocasions els centres hi participàvem. Als anys seixanta i, sobretot, setanta, hi havia una activitat frenètica, tots els grups lluitàvem per tirar el país endavant. Hi havia molts vincles d'unió amb la majoria dels centres i gairebé tots ens coneixíem.

Doncs bé, com hem dit, fou el 1976 que ens coneguerem, i no ho recordo bé —tu, Joan, potser sí—, si ja vam fer alguna activitat conjuntament. Si no és així, no vas pas trigar gaire a interessar-te per nosaltres i començar a establir ponts amb ambdues entitats.

Recordo la vostra participació a l'aplec de Santa Brígida, amb una munió de mainada que feia goig. Veníeu el dissabte i muntàveu tendes a l'esplanada de Puigserrador. Participàveu de l'aplec com els qui més; calia veure els jocs de cucanya, amb aquella massiva participació i aquella companyonia. De veritat, Joan, durant uns anys vas ajudar que tinguéssim un aplec ben lluit. Només de pensar-hi se m'humitegen els ulls.

Cal no oblidar els campaments d'alta muntanya que organitzàvem conjuntament. Tu n'eres una peça clau, et desvivies perquè tot rutllés a la perfecció: des d'anar a buscar el permís dels propietaris o ajuntaments (en aquell temps no estava prohibit, com ara, fer acampada; si volies fer un campament a qualsevol lloc, contactaves amb el propietari o l'ajuntament corresponent, et donaven permís i ja no calia res més), fins a preparar el material i les sortides, la intendència a la cuina i tot el que fes falta.

Vas començar a ser vocal del GE Bell Matí l'any 1972 i sempre més n'has estat vinculat. També n'has estat president en dues etapes: els anys 1981-1983 i 1994-2015. Són molts anys, Joan, al capdavant de l'entitat, fet que t'honora.

Però bé, no per això et fem aquest reconeixement, sinó per tot el que has aportat a la nostra entitat, al Grup Esquelles. Ets soci actiu del grup (si no vaig errat) des de l'any 1977 i tens el núm. 296.

Tot i vivint a Llagostera, has participat en la majoria d'assemblees anuals; durant molts anys vas venir a moltes de les reunions que fèiem els dimecres, que solien acabar allà a mitjanit, i després tocava tornar a Llagostera.

Has estat treballant, com el qui més, en la restauració de l'ermita de Santa Brígida —crec haver-te vist en alguna foto, ajudant a reconstruir la font (finals

dels setanta, principis dels vuitanta)—, i durant més de 20 anys en la resta: teulat, ermita, cuina..., i encara no fa dos anys, a principis de 2023, en la campana, que estava a punt de caure. El teu enginy és insuperable, vas calcular-ho tot al mil·límetre.

No podem obviar, tampoc, la teva dedicació a l'aplec. Què seria del nostre aplec si no tinguéssim aquell plat d'arròs tan ben cuinat amb l'ajut inestimable de la teva esposa, la Núria?

Joan, ens has de perdonar, perquè mai no t'hem correspost com et mereixes. Vas ser president del Bell Matí i nosaltres no vam fer cap pas per acostar-nos-hi, i ni tan sols a l'aplec de Panedes (crec que hi vam participar en una sola ocasió).

No puc deixar d'esmentar dues fites ben importants. La primera, la travessa integral dels Pirineus, tu juntament amb en Raül (com és sabut de tots, ens va deixar el passat mes de desembre, valgui per a ell un bon record). Tots dos, socis de les dues entitats (perquè en Raül sí que es va fer soci del Bell Matí). Una gesta molt important perquè en aquell temps no hi havia els mitjans que tenim ara i, que tinguéssim constància, ningú més ho havia aconseguit.

La segona, l'Expedició Andes 90, en què vas assolir els pics Nevado Pisco (5.800 m) i Nevado Huascarán (6.354 m). Aquesta expedició la vas fer amb

en Raül juntament amb en Josep Pujol, d'Amer, i en Josep Carballude, de Llagostera. Per a la nostra entitat va ser una gesta molt important.

En aquests últims anys, has completat la travessa integral dels Pirineus tot sol, i dues més en què t'has quedat en l'intent. Joan, ets un home incansable! Felicitats!

Quan et vas casar amb la Núria (ara ja fa uns quants anys) ens vam dir: aquest noi ja l'haurem perdut de vista, un cop casat... Doncs no! No solament no vas deixar de venir, sinó que també et va seguir ella. Moltes gràcies, parella, sou fantàstics!

Doncs bé, per anar acabant, i de forma ja més personal, el cert és que, durant uns quants anys, ens ho hem passat molt bé: sortides, sopars i dinars a Santa Brígida, i no vull oblidar tots els cap d'any celebrats amb tanta alegria i bon humor! Molts d'aquests àpats, cuinats per vosaltres, eren per llepar-se els llambrots! Ja havíem començat a fundar el grup Llepacassoles, que no es va acabar de consolidar. Dos dels principals animadors per fer el grup Llepacassoles, per desgràcia, ja no els tenim entre nosaltres: en Raül, que ja he esmentat, i el també molt estimat Lluís, que ens va deixar l'any 2008. Avui haurien estat contents de ser aquí. Amics, us hem estimat i continuareu estant en els nostres cors.

Joan, Núria, en vosaltres hi hem trobat uns bons amics, una amistat que amb el pas dels anys s'ha anat reforçant.

Gràcies, Joan, per tot el que ens has donat i per haver-nos cuidat. Esperem continuar veient-nos durant molts anys.

El grup et té molta estima!

Grup Esquelles,
9 de març de 2024 ●

Portada del pessebre a Sant Antoni de Camprodon

Toni Oliva i Pilar Planells

Diumenge 17 de desembre, vam ser convidats a participar a la vostra activitat tradicional de portar el pessebre a una muntanya.

L'excursió va començar a la vall de Camprodon, amb la típica inversió tèrmica dels maleïts anticiclons que porten la sequera a Catalunya. Feia un fred que pelava i tot estava gebrat.

Ens vam posar en marxa cap a l'ermita de Sant Antoni i de seguida vam escalfar-nos. Ep! No només per la pujada tèrmica, sinó també per la calidesa del grup humà dels Esquelles. La pujada seguia un corriol molt ben mantingut per la gent de la vall de Camprodon i guanyàvem alçada amb facilitat. Crec que van ser uns 400 metres de desnivell positiu (ja em corregiran els organitzadors si m'he equivocat).

Un cop a dalt vam descobrir una construcció perfectament restaurada protagonitzada per l'ermita del segle XVII. Des d'allà es pot controlar una part important del territori del nord-est de Catalunya. La vista de diumenge era especialment privilegiada, amb un cel completament blau i una atmosfera

clara i neta (l'anticicló també té aspectes positius). Vam veure perfectament una bona part del Pirineu oriental, des del Canigó fins al Puigmal, amb els cims de la Garrotxa a primer terme. Quan ens giràvem vèiem tota la serralada Transversal, amb el Montseny al fons, i Montserrat traient el nas darrere del Puigscalme. I, encara més, el golf de Roses i la Mediterrània!

Ens acompanyava un noi de Sant Joan les Abadesses, en Xavi Bachero, que ens va fer una explicació interessantíssima sobre la història de Sant Antoni, que, pel que sembla, va erigir-se en l'emplaçament d'un antic castell. Qui hauria dubtat de construir un castell en aquell lloc! Entre altres coses, ens va explicar les condicions que es donaven al segle XIV, quan aquell territori era la frontera entre la Corona d'Aragó i el Regne de Mallorca. Aquesta era, doncs, la raó que va portar aquella gent a construir-hi un castell. En fi, vam reviure un episodi de la nostra història, de quan els catalans érem respectats (i temuts).

Després vam col·locar el preciós pessebre de pa –sí, de pa!– prop de la porta de l'ermita. Vam cantar nades, tal com mana la tradició, i seguidament ens vam afartar de torrons i cava (també ho deu manar la tradició, naturalment).

Vam baixar per un camí més llarg però molt més senzill i vam acabar la jornada amb un bon dinar de molts dels participants a un restaurant de Sant Joan de les Abadesses.

Deixeu-me dir que ens vam sentir com a casa, tot i no ser amerencs. Deu ser perquè sou, amb permís d'El Foraster de TV3, MOLT BONA GENT! ●

El Batall 173

Agost 2024

Aplec de Santa Brígida

Fogueró i sopar previ a l'aplec

Missa a càrrec d'Ignasi Lòpez, diaca de la parròquia d'Amer

Els ermitans 2024, mare i fill

El Cant dels adeus, va posar punt i final a l'aplec d'enguany

Concert amb l'actuació de la Xaranga Junior

L'esperat Xiulet de cargolina

Jordi Serrano

El primer diumenge de febrer, els amants de la cargolina tenim una cita al cim. Al cim més emblemàtic de la vila d'Amer. Allà hi tenim la nostra Brígida, que ens espera per tornar a sentir, com ja és tradició, el so típic de les seves cargolines. Aquell so tan fi, i alhora tan estrident i difícil d'escoltar, però tant sentit (i patit) pels seus participants. I ser participant d'aquest concurs, el Concurs Mundial del Xiulet de Cargolina, et deixa sense respiració, mai millor dit. No tothom sap del que parlem, fins que no ho viu en primera persona.

I és que, després de molts d'anys, encara és un concurs d'allò més peculiar, però alhora viscut amb tensió, nerviosisme i motivació, com si d'una final de la Champions (futbolísticament parlant) es tractés.

Aquell moment de bona col·locació de la cargolina entre els dits, un bufet molt suau i controlat, i d'aguantar el seu inconfusible so durant el màxim temps possible.

I si parlem del Xiulet de Cargolina, cal dir que no seria el mateix sense els seus presentadors. En Jordi,

Dades Concurs mundial de xiulet de cargolina 2024

- Presentadors de l'acte: Pep Bassà i Jordi Rabionet
- Participants: Adults 5 Infantils 6
- Guanyadors ADULTS: Jordi Serrano, 64 segons, i Lena Riubrugent, 56 segons
- Guanyador INFANTIL: Roc Climent (12 anys), 36 segons
- Roc Planagumà Bosch va ser el participant més jove (5 anys).

sempre a punt per deixar el seu comentari de motivació i posar més emoció al concurs, i en Josep, sempre atent amb el cronòmetre perquè no falti ni un segon, perquè el títol pot dependre d'aquest segon. Però un concurs desapareix i una tradició es perd si es deixa de participar-hi.

No s'ha de tenir por a fer poc temps o si el so no és bonic. Aquí el més important és compartir aquells moments de concurs de riures i bon ambient, sense cap rivalitat, perquè el més important és mantenir aquesta tradició i que l'Aplec de Santa Brígida tingui per molts anys més el seu Concurs Mundial de Xiulet de Cargolina.

Ja queda menys per al proper concurs, el del 2025, que ja podem avançar que oferirà una bonica lluita pel títol ●

El Batall 173

Agost 2024

Aniversari Esquelles!

Presentació del llibre "101 racons de la Garrotxa" a càrrec de Rubén Ramos, Sergi Plana i Òscar Cabanes

Bufant les espelmes del 55è aniversari

Pastís d'aniversari

Sopant, una trentena de socis i sòcies a la Fonda Arnau de les Planes

La Marxa de les Ermites

Jordi Fontàs

Quan parlem de la Marxa de les Ermites

a dia d'avui, podem assegurar que és la sortida més exitosa que organitzem. Deu ser pel seu llarg bagatge? Pels recorreguts? Pel format? Potser és la suma de diferents factors, que han fet que la Marxa de les Ermites cada any sigui la sortida estrella normalment amb més participació.

En aquest escrit volem anar més enllà i fer-vos participants del que implica l'organització d'una marxa com aquesta, i és que podem remuntar-nos un any abans en l'organització, ja que cada Marxa ens aporta un coneixement, uns aspectes de millora, que en la reunió que sempre fem postmarxa anotem per tal que la de l'any següent sigui encara millor.

Uns mesos abans sí que ja fem la primera trobada amb els membres de la Junta i alguns socis per definir com serà la Marxa. Aquí és on decidim quins recorreguts fem, on posarem els avituallaments, necessitats de permisos, material i instal·lacions amb

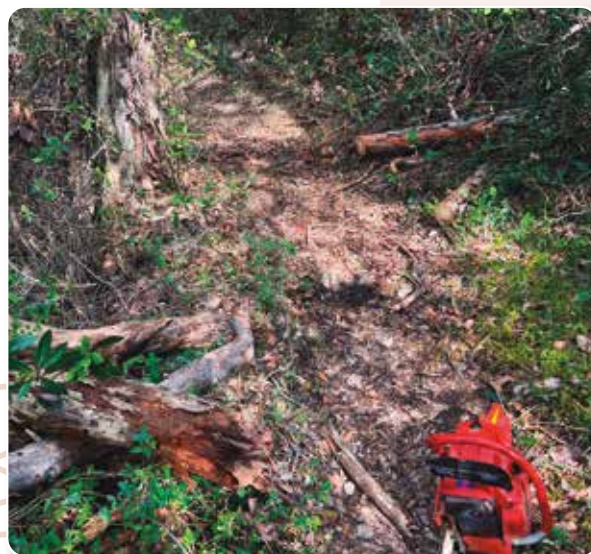
l'Ajuntament, infraestructura i logística, quin obsequi donarem, com gestionarem les inscripcions... D'aquesta trobada ja en sortim tots amb deures tant els que hem assistit a la reunió com els que no. A tots ens en toca una part, que si preparar les sol·licituds de material a l'Ajuntament, qui anirà a Barcelona, sí sí a Barcelona, a buscar la cinta senyalitzadora que ens prepara la FEEC (amb material compostable), qui se'n cuidarà de fer el recorregut previ per si cal fer alguna aclarissada o neteja, qui farà les gestions amb l'empresa que ens farà l'obsequi (us ha agradat la gorra d'aquest any?) i moltes més tasques, que hi són i que entre tots anem preparant.

Quan es va acostant la data, toca també acabar de tancar, unes setmanes abans, el servei d'ambulància, la megafonia, l'arc de sortida amb el Consell Comarcal i, és clar, començar a fer la publicitat pertinent, a través de les nostres xarxes, web, Ajuntament i també en paper en llocs estratègics. Un cop tenim, doncs, ideat i fet el cartell, procedim a la publicitat.

Pel que fa a la publicitat, menció especial a les pancartes que posem a l'entrada i sortida del poble, cada any és una tradició anar-les a posar, sempre de nit, i cada any ens deixem l'escala... sort dels escaladors del grup!

No ens deixem també l'assegurança, ja que cal contractar prèviament una assegurança per a tots els que s'hi inscriguin i no estiguin assegurats amb la FEEC prèviament.

I pocs dies abans de la data, queda la tasca que potser porta més feina, decidir, i sobretot, encarregar i comprar, tot el menjar i beure per als diferents

avituallaments, que si quantes taronges i plàtans comprem, faltarà cafè? i aigua? Posem alguna cosa més? Són debats que any rere any tenim, però que amb la informació que sempre tenim de l'any anterior s'acaben aviat i arribem ja a establir les quantitats que comprarem.

I som ja al cap de setmana de la Marxa! Dissabte, organitzem-nos per anar a marcar els 2 recorreguts, enguany un de curt i un de llarg! I anem al polivalent a preparar tota la logística i infraestructura. De col·laboradors no ens en falten, des d'aquí donem les gràcies a totes i tots!

Ja arriba el dia assenyalat, cal remarcar que els dies abans sempre surt el dilema... quin temps farà? Això condiona, i molt, tant el nombre de participants com també el tipus de menjar i beure que més es gasta... però, en fi, cal ser previnguts i tenir-ho més o menys tot a punt independentment del temps que pot fer.

El diumenge de la marxa a les 6:30 del matí ja estem a punt al polivalent, ultimem les taules d'inscripcions, utilatge necessari i els encarregats de coure les botifarres ja estan al peu del canó, tot en marxa! Preparem butis, tallem pa, acabem d'organitzar qui es posa a cada taula d'inscripcions... i a les 7, o un pèl abans, arriben els primers participants! De mica en mica es va animant i, tot i que no sempre ens en sortim, intentem arribar a poder fer una sortida conjunta a les 8. Aquí la megafonia cal dir que ens ajuda a fer aquesta sortida conjunta. En aquest moment, les botifarres ja han d'estar cuites, perquè s'han de portar les que toquen a Santa Lena per als que esmorzen a mig camí. Són els moments de més intensitat, ja que cal recomptar ràpidament quantes butis van a Santa Lena, quantes es queden a l'arribada, preparar-les juntament amb la resta de manutenció i tot amb temps rècord abans no arribin els primers participants a l'avituallament.

Per tant, a primera hora, cotxes amunt per als que han de custodiar els 3 avituallaments, Santa Brígida, Santa Lena i la Torre.

I a les 8, sortida! Aquí, tota l'organització tenim el primer alleugeriment; finalment tot ha sortit bé, ara queda que tota la marxa sigui un èxit, que ningú prengui mal, i arribar al migdia, al voltant de les 2 h amb tothom arribat. Fins i tot, al final, tenim voluntaris que ja aprofiten per desmarcar, quin favor que ens fan! Sempre he pensat que fer el marcatge és una tasca motivadora, però desmarcar fa més mandra, sobretot si ho has de fer uns dies més tard... bona tasca, doncs!

I la foto de rigor de l'organització que no falti. Enguany, el dia de la Marxa no hauré pogut aportar el meu granet de sorra, ja que he estat fora, però, com veieu a la foto, no ha calgut, som un equip de gent voluntària, molt involucrada i que cada any aconseguim que la Marxa de les Ermites sigui un èxit. ●

Sabies que...

- Sempre hi ha d'haver alguna persona que ha de fer el recorregut uns dies abans de la marxa per veure'n l'estat i saber on cal fer alguna actuació (estassar, senyalitzar...)
- Cada any ens genera debat quanta beguda i menjar comprem. Com que les inscripcions són obertes fins i tot el mateix dia, hem de fer una previsió, més o menys encertada, depenent de l'any i especialment del clima del dia de la marxa.
- Com a curiositat gastronòmica, enguany es van comprar: 190 butis, 72 baguettes, 100 plàtans, 170 taronges, 6 pots olives, 4 bosses patates...
- Uns dies abans fem el recorregut mentalment per assegurar que tindrem tots els cartells de "curta" i "llarga" a les cruïlles pertinents.
- Les cintes de marcatge que subministra la FEEC gratuïtament són compostables (punt a favor sostenible) però les hem d'anar a buscar expressament a Barcelona (punt no tant a favor sostenible).
- Participants edició 2024: 180

El Batall 173

Agost 2024

Ruta Pirineus. 29 de juny de 2024

Sortida del GE Esquelles d'Amer al cim del Torreneules

Albert Roura (soci dels Esquelles)

Una petita ruta circular amb l'únic objectiu d'anar a pujar el cim del Torreneules, de 2.713 metres d'altitud. Les previsions meteorològiques marcaven inestabilitat i un temps variable, i per això era una incògnita saber el que ens trobaríem.

Arribem a la Vall de Núria amb el primer tren cremallera del dia, i ens dirigim cap a l'alberg del Pic de l'Àliga. Tot i que tenim el telecabina inclòs en el bitllet del cremallera, ja que hem vingut amb l'objectiu de caminar, doncs aquest tram de pujada també el fem a peu. Encara estem frescos!

Anem planejant fins a travessar el torrent de Fontnegra, i llavors mantenint la cota en dirigim cap a Pedrisses, fins que decidim retallar i enfilar-nos amunt de manera directa per anar a buscar la cresta de Pedrisses i no haver de fer tanta volta. Aquest tram és costerut a causa de la nostra decisió, però el que ens falta fins a arribar al cim del Ras també és bastant dret! Cal agafar-s'ho amb calma!

A partir d'aquí el camí es torna agradable i de bon caminar. Anem mantenint la cota 2.550 fins a arribar al coll del Torreneules. Una fina pluja fa acte de presència, i llavors s'hi afegeix un vent que ens obliga a abrigar-nos. Tot sembla indicar que un núvol enrabiad ens sobrepassarà. La sort és que la velocitat del vent ajuda que els núvols corrin amb rapidesa i qualsevol descàrrega sigui cosa de pocs minuts. La pluja està molt concentrada i de moment no sembla amenaçadora.

Estem al coll del Torreneules, on hi ha una creu indicadora de direccions. Per un costat "Núria" i per l'altre "C D Vaca", és a dir, refugi de Coma de Vaca. Just al nostre davant, un turó de forma piramidal que no és altre que l'objectiu del dia: el cim del Torreneules!

Comencem a enfilar-nos, el vent ens comença a empènyer de valent, i tot seguit s'hi afegeix una mini pedregada, formada per boletes de pedra arrodonida que ens obliga per un moment a canviar de vessant i a tapar-nos la cara per evitar els impactes d'aquest imprevist caigut del cel! Per sort, hem passat flux i només ha estat cosa d'un parell o tres de minuts. A partir d'aquí el cel ja torna a obrir-se i ens deixa acabar de pujar fins al cim. Fins i tot ha sortit el sol!

Arribem al cim (n'hem fet un dels reconeguts oficialment com a 100 cims!) i aprofitem per a gaudir de les amplíssimes vistes a 360°, fer-nos una foto

...

de grup i esmorzar. Quin privilegi poder gaudir d'aquest entorn tan "ben parit". Estem a la part central del parc natural de les Capçaleres del Ter i del Freser. De fet, tenim als nostres peus tot el traçat inicial del Freser fins a endinsar-se a les gorgues de Coma de Vaca.

Iniciem la tornada, i just quan estem a mitja baixada, un espectacle de la naturalesa ens embolcalla. Una gran massa boirosa en forma de llengua salta de manera accelerada pel damunt del coll de Torreneules fins que ens acaba cobrint. Ens priva de la visió a mitjana distància i ens obliga a escollir el recorregut de tornada. Decidim no allargar el recorregut previst (anar a Noucreus) i emprendre la tornada de manera directa.

Comencem a enfilar-nos direcció al puig de Fontnegra. Anem agrupats per a no perdre el contacte visual entre els companys d'expedició. Per sort, la boira, igual que les quatre gotes que ens han precedit, també dura poca estona.

Arribats al collet de Fontnegra fem un gir i anem

directes cap al cim dels Rocs Blancs de Fontnegra. Els trons ens comencen a avisar que una tempesta s'està aproximant. Essent conscients d'això accelerem la marxa i d'aquí la decisió de retallar la ruta. En aquest tram ens creuem amb una noia que va sola i en direcció contrària. En finalitzar la ruta, coincidim amb ella i ens explica que, de manera encertada, ha fet marxa enrere i ha tornat a l'alberg.

De tornada fem el cim de pic de l'Àliga sense distreure'ns ni perdre temps i ja empenem l'última baixada fins a l'alberg de Pic de l'Àliga. Comencen a caure quatre gotes. Més tard la pluja comença a intensificar-se i els últims 5 minuts, la pluja ja és més que generosa! Arribem a l'interior de l'alberg del Pic de l'Àliga xops!

Ens han sobrat els últims 5 o 10 minuts. Quan ja estem a cobert, s'inicia una tempesta i salta un gran llamp que ens atordeix a tots! En aquells moments arriba la noia amb qui ens hem creuat! La cafeteria de l'alberg és plena de gent que s'ho mira amb expectació. Descansem, prenem un cafetó i aprofitem per a canviar-nos de roba.

Transcorreguts uns tres quarts d'hora, novament surt el sol i s'aixeca un dia radiant. La tempesta ja ha passat! Ja se sap que a muntanya el temps és molt canviant i que cal actuar amb seny i sentit comú. Hem fet bé de retornar abans d'hora!

Sortim a l'exterior i tot fent una passejada davallem fins al santuari. Davant de l'esplanada del complex eclesiàstic aprofitem per dinar a l'espera del tren que ens retornarà a Queralbs, on tenim els cotxes aparcats.

Hem viscut una petita aventura pròpia de l'alta muntanya, una matinal *xula* que segur que recordarem per un llarg temps! Gràcies, Esquelles! I especialment a en Jordi i en Quim per guiar-nos amb tant d'encert. Les muntanyes són per gaudir-les, però sobretot per tenir-los respecte i avui hem xalat de valent! Una gran sortida! Ens veiem a la següent! ●

El Batall 173

Agost 2024

Ruta Pirineus

Rafa Rubio

El passat dissabte 29 de juny vàrem apropar-nos a la vall de Núria, per intentar pujar dos cims, el Torreneules i el Noucreus. Si voleu saber per què dic intentar haureu de continuar llegint...

L'aventura, per això, va començar un parell de setmanes abans, quan rebo un whatsapp d'en Jordi Rabionet amb la foto del programa. Li pregunto si hi estic convidat i em diu que és clar que sí, que ell hi va amb la Dúnia, la seva filla. I com que s'uneixen dos factors, vells amics i muntanya, no puc dir que no. Arriba el dia, i a les 6:00 del matí, puntuals, a la plaça del Monestir ens trobem en Madeo, amic i excompany de feina, i jo amb 7 persones més del Grup Esquelles. Organitzem els cotxes i cap a Queralbs, on ens trobem amb la Dúnia i en Jordi. El cel està molt tapat, però no hi ha rastre de pluja, encara...

Ens trobem al pàrquing del cremallera amb els dos que faltaven, comprem el bitllet del cremallera i cap a Núria 10 minuts abans del previst (el cremallera havia de sortir a les 7:46 i a les 7:36 ja puja cap a Núria).

Arribem a Núria i pas a pas anar fent cap al cim del Ras, el cel s'enfosqueix més, però va aguantant. De camí al cim, en Jordi confon un isard amb una fita de fusta. Encara no sabem si ens fa retallar distància o no, però camp a través arribem al cim del Ras i trobem el camí ben marcat cap al Torreneules. Continuem a bon pas cap al primer objectiu del dia, però abans d'arribar pluja i vent es posen d'acord, un parell de vegades, per posar-nos-ho difícil sense aconseguir espantar-nos gaire.

Fem cim, i tenim la sort de poder gaudir d'unes vistes insultants de tota la vall de Núria, Bastiments,

Gra de Fajol, pic de l'Infern, i al fons el Canigó. Fem un mos i com que el temps sembla que millora en Quim i en Jordi decideixen continuar cap al Noucreus. L'optimisme dura poc. Tan bon punt hem baixat el Torreneules, una boira molt densa s'empassa tot el grup. Decidim retallar la sortida i tornar al fons de la vall, passant pel pic de l'Àliga i d'allà a Núria. Just arribem al pic de l'Àliga, i la boira ens ofereix un respir, i podem gaudir d'unes vistes espectaculars. Però quan ens pensàvem que ens podíem relaxar la natura ens avisa que la sortida s'està acabant, els trons i sobretot els llamps ens posen a tots alerta i comencem, sense dir res, a alleugerar el pas.

A mitja baixada, quan estem veient la teulada de l'alberg de Núria, tot s'enfosqueix de cop, i comença a ploure, tímidament en els primers moments, com si s'hagués d'acabar el món al cap de pocs minuts. Tenim la sort d'arribar a l'alberg sense mullar-nos gaire. Pocs minuts després arriba una noia, que ens hem trobat quan ella pujava i nosaltres baixàvem del Torreneules, que no pot dir el mateix. Passats tres quarts d'hora, el cel s'obre, la pluja s'atura i es fa estiu. Acabem de baixar a la vall, dinem tranquil·lament i ens eixuguem al sol satisfets d'haver gaudit del Torreneules, d'haver baixat tots sans i estalvis i que la natura ens deixés arribar a refugi abans de demostrar-nos qui mana a la muntanya. Com em va dir un amic fa molts anys, la muntanya no es mourà d'allà. ●

“The lucky men”. Trekking al camp base de l'Everest

Juli Luzón (juliluzon77@gmail.com)

4 d'octubre de 2022. Després de 12 hores de vol, una escala a Doha (Qatar), en Joan Puigderajols, en David Novas i jo arribem a l'aeroport de Katmandú, capital del Nepal, una ciutat on viuen més d'1.400.000 habitants. La primera impressió és que és un caos de soroll, brutícia, amb cotxes i motoristes tocant el clàxon a cada moment. Amb els dies comencem a veure millor una ciutat on descobrim tresors de la seva cultura i magnífics temples i monuments.

Nosaltres ens vam instal·lar al barri de Thamel, un lloc caòtic on hi ha la majoria d'agències de viatges i tot el que puguis necessitar per a un trekking per la muntanya. En una d'aquestes agències vam conèixer en Dipak, amb qui vam poder llogar un 4x4 per recórrer les 4 hores que ens separen fins a l'aeroport de Ramechhap i comprar els bitllets d'avió fins a Lukla, inici de la nostra aventura. Ja ens avisa que molts dels vols que van a Lukla és normal que es cancel·lin pel temps, molt canviant en aquesta zona, però tenim sort i podem volar quan ens toca tot i que està plovent.

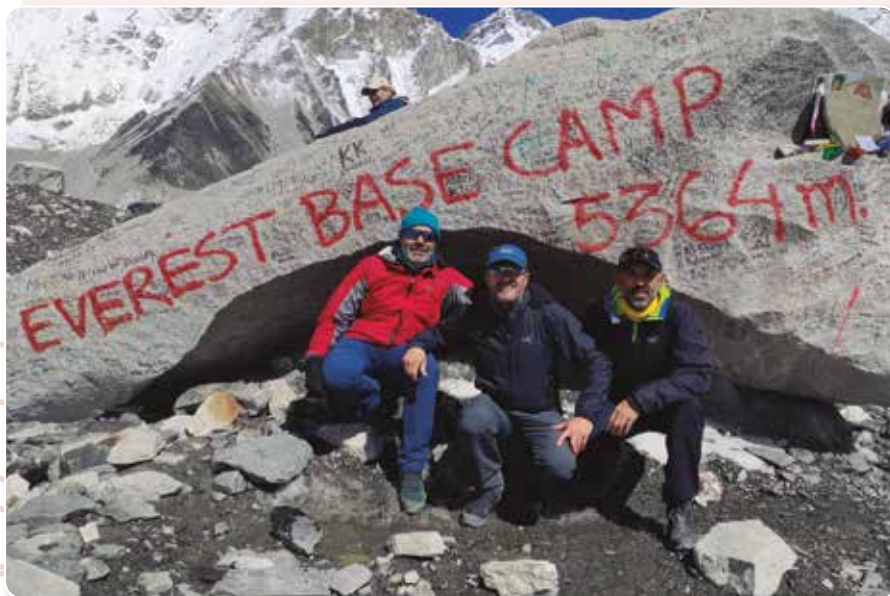
Amb una avioneta de la companyia Summit Air aterrem en el que diuen que és un dels aeroports més perillosos del món; arribem a Lukla (2.800 m), porta a l'Himàlaia.

L'Himàlaia és un massís muntanyós d'Àsia que es reparteix entre Buthan, l'Índia, el Nepal, el Pakis-

tan, el Tibet i la Xina, amb una llargada de 2.600 km d'est a oest i una amplada de 380 km de nord a sud, i on hi ha les muntanyes més altes del món. Des d'aquí on som comença el trekking cap al camp base de l'Everest, un dels més alts del món.

Per davant tenim un recorregut de **12 dies, 124 km i un desnivell positiu de 6.791 metres** per la regió del Khumbu, que volem fer sense guia ni portadors, anant a menjar i dormir a **lodges**, allotjaments de famílies locals on lloguem habitacions molt bàsiques, un llit de fusta amb un petit matalàs amb manta, sense llum ni calefacció, on hi ha un menjador comú amb una estufa on es cremen els excrements dels iacs secs per escalfar la sala. Carreguem les motxilles d'uns 14 quilos i comencem la nostra aventura.

A Lukla hem d'obtenir un permís per poder fer trekking pel parc. En la primera etapa anem de Lukla a Monjo (2.835 m), un recorregut de 13 km i

El Batall 173

Agost 2024

550 m+ en què la pluja ens acompanya tot el camí. Passem els primers ponts penjats, lloc on trobem una colla de catalans baixant cap a Lukla, que ens diuen que porten dies amb mal temps i no han pogut veure cap de les principals muntanyes. La nostra previsió del temps és que al tercer dia haurien de marxar els núvols. A Monjo, en la segona etapa, entrem dins el Parc Nacional del Sagarmatha (nom de l'Everest en nepalès), i hem d'obtenir un altre permís de la policia que ens demanaran durant tot el trekking a diferents punts del recorregut; així tenen els muntanyencs controlats.

Ens enfilem cap a Namche Bazaar (3.440 m), 7 km i 750 m+, capital de la regió del Khumbu, on passarem dues nits per aclimatar-nos; pugem fins als pobles de Khunde i Khumjung (3.840 m), per tornar a dormir a Namche Bazaar.

El trekking del CB Everest no és complicat, tot depèn de com ho vulguis fer. Hem vist grups amb portadors i guies, cadascú portant una bossa petita amb aigua, i amb l'única preocupació de no quedar-se sense bateria al mòbil, i gent —poca— que porta tot el seu material, i tots ens acabem trobant als **lodges**. Tots els portadors i guies són nepalesos locals, igual que les famílies que porten els **lodges**, així que tots acabem col·laborant amb l'economia del Khumbu, ja que el turisme és la seva única font d'ingressos.

La gent del Nepal són molt cordials i sempre tenen un somriure per a tothom; la seva cuina és força bàsica, sobretot a alta muntanya, on predominen les verdures, la pasta, l'arròs i plats típics de la regió com els momos (un tipus d'empanades farcides de verdura o pollastre) i el dalbhat, el plat més típic, a base de puré de llenties amb verdures i arròs.

La principal preocupació d'aquest trekking és l'altura: comença a 2.800 m i acaba a 5.364 m, i això s'ha de gestionar bé, no volent arribar a més altura de la que recomanen. Ens hem trobat gent als pobles esperant helicòpters per baixar pel mal d'altura. La incidència del mal d'altura varia molt d'una persona a una altra i pot presentar-se en qualsevol moment; el problema apareix perquè ens falta oxigen per respirar. Quan l'altura s'incrementa, l'aire conté menys oxigen i, per tant, n'entra menys amb cada respiració. És el que es coneix com a hipòxia. Els símptomes poden anar des de mal de cap, cansament, fins a nàusees, pèrdua de la gana, i en els casos més greus dificultats per respirar, confusió i fins i tot el coma. Nosaltres ho vam portar força bé, algun dia amb mal de cap a primera hora i dies que la panxa anava a la seva bola.

Durant tot el trekking tenim en Dipak, el noi de l'agència de viatges amb qui vam contractar els vols i el 4x4, preguntant-nos com va tot, sempre molt atent; crec que no veia clar que ho poguéssim fer pel nostre compte.

El quart dia de marxa anem de Namche Bazaar a Tengboche (3.867 m), 12 km i 800 m+, on trobem un dels monestirs més importants de la vall del Khumbu, patrimoni de la humanitat; allà vam poder assistir a una missa budista.

Cinquè dia de trekking. Avui sortim de Tengboche per anar fins a Dingboche, 10 km, 800 m+. Aquí tornem a fer un altre dia d'aclimatació i pugem fins al pic Nangkartshung, de 5.083 m,

des d'on tenim unes vistes brutals de les muntanyes que ens rodegen, entre elles la famosa Ama Dablam, de 6.812m d'altura.

Setè dia, Dingboche–Lobuche, 7 km i 620 m+. Tal com havíem previst, el temps ha millorat molt i ens aixequem sense núvols, i podem gaudir de les impressionants muntanyes que ens rodegen, com el Taboche (6.495 m), l'impressionant Pumori (7.161 m) i el Nuptse (7.861 m), entre d'altres. Pel camí ens creuem amb portadors que duen menjar i material d'un poble a un altre, ja sigui en ramats de iacs (bòvid típic de les muntanyes de l'Himàlaia) o carregant paquets enormes a l'esquena.

El vuitè dia anem de Lobuche fins a Gorak Shep (5.164 m): 10,5 km i 438 m+. És l'últim poble del Khumbu abans d'arribar al camp base. Deixem la motxilla gran al *lodge* per agafar-ne una de més petita amb tot el necessari per arribar fins al camp base de l'Everest.

L'últim tram de camí és d'un 3 hores. Ja es nota la falta d'oxigen, però anem a bon ritme, bocabadats per l'espectacle que estem veient: albirem la cascada del Khumbu al peu dels colossos Chagste (7.543 m), Nuptse (7.543 m) i l'Everest (8.848 m), entre d'altres. Arribem al camp base de l'Everest (5.364 m), ens fem les fotos de rigor tot comentant la sort que hem tingut amb el temps, ja que fa un dia im-

pressionant. Veiem que hi ha tendes d'alguna expedició al peu de la cascada. Mengem alguna cosa, estem una estona gaudint de l'espectacle; fa fred i és hora de tornar cap al *lodge*.

L'endemà comença el novè dia, i per haver dormit a més de 5.000 m d'altitud ens aixequem força bé. La idea era anar fins a Kala Patthar, una muntanya mirador des d'on les vistes de l'Everest i el Lhotse són increïbles, però ho descartem; comencem a estar cansats i preferim guardar forces per a la baixada que ens portarà a

Periche (4.277 m), 13 km, 200 m+ i 1.100 m.

El desè dia de trekking sortim de Periche per continuar baixant cap a Namche Bazaar. Jornada dura de 19 km, 636 m+ i 1.447 m.

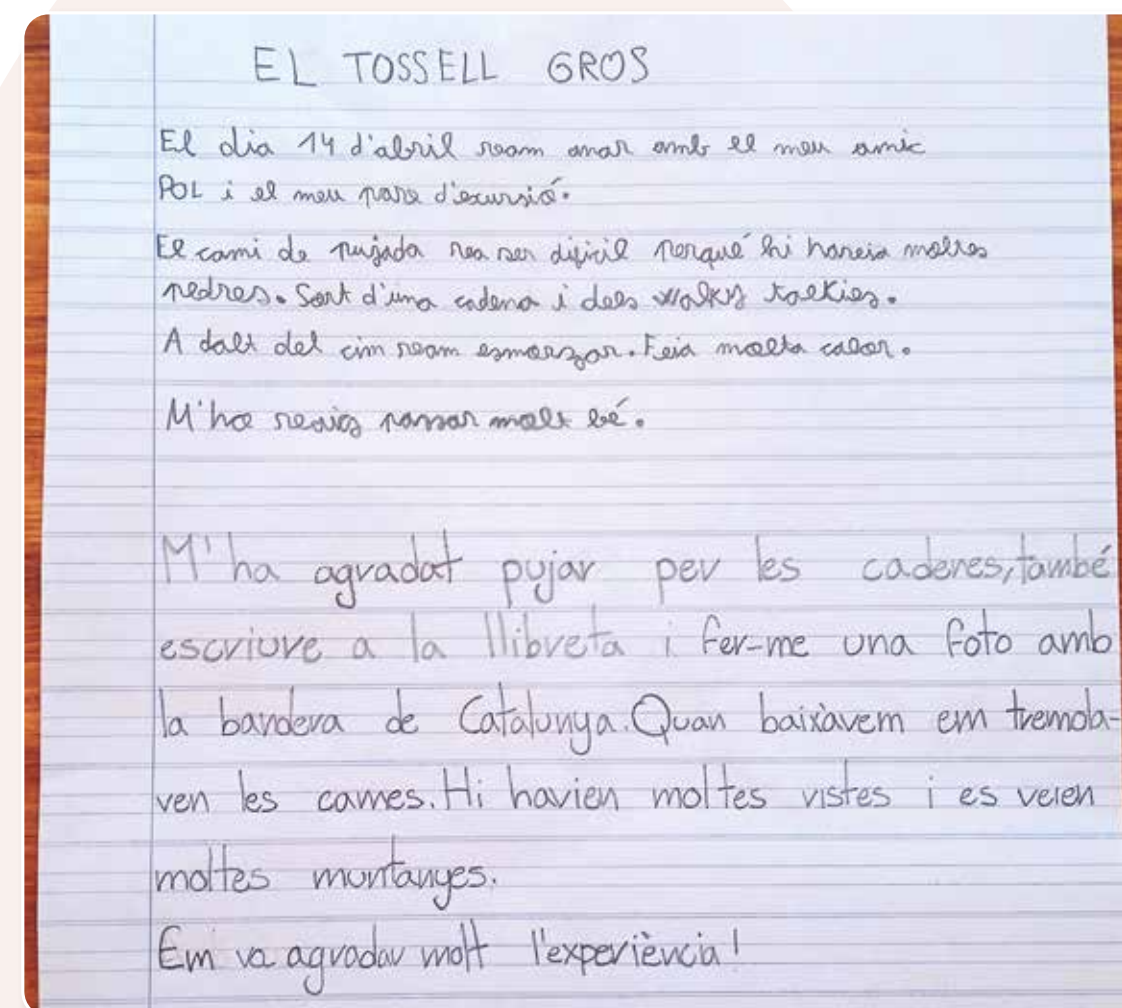
Dia onzè. Anem de Namche Bazaar cap a Phakding (2.610 m), 11 km, 233 m+ i 1.027 m. Es nota que hem baixat molt d'altitud i anem molt bé; tot rient, comentem que ja no notem ni els 14 quilos que portem a l'esquena!

Dia dotzè i últim de trekking. Tornem fins al punt d'inici, Lukla, 8,7 km, 434 m+. Fem la gestió del vol cap a Katmandú; el vol de tornada s'ha de confirmar un dia abans. L'endemà agafem l'avioneta cap a Ramechhap, on ja ens espera el conductor del 4x4 per tornar cap a Katmandú.

Ja a la caòtica ciutat, l'endemà anem a trobar-nos amb en Dipak per comentar com ha anat i agrair-li els serveis; ell ens obsequia amb el fulard dels muntanyencs que acaben el trekking. En veure'ns el primer que ens diu amb un somriure és: "THE LUCKY MEN!" ●

El Tossell Gros

Ferran Rabionet i Pol Roura

L'escalada: un esport que crea addicció a l'adrenalina

Marcel Domènech Company (70 anys)

A quina edat et vas iniciar a l'escalada?

Al voltant dels 35 anys. El 1992 em vaig treure el títol d'instructor d'escalada de l'ECAM (Escola Catalana de Muntanya).

Per què t'apassiona l'escalada?

Principalment perquè em treu de la rutina diària.

Em va enganxar a partir de la primera experiència que vaig tenir en una via llarga, que, lluny de fer-m'ho deixar, em va motivar a continuar. Va ser a Tarradets, una via difícil; els companys em van deixar fer l'última tirada i vaig caure al buit. Em va parar un **seguro**; això ens va retardar i una tempesta ens va sorprendre a l'última tirada. Aquestes emocions em van provocar una pujada d'adrenalina, desconeguda per a mi en aquell moment! Vaig pensar que tots els altres esports eren avorrits davant l'escalada!

Quantes hores dediques a l'escalada?

Intento dedicar-hi dos dies a la setmana: un dia vaig al rocòdrom i un altre, a l'aire lliure.

Com compagines la família i la muntanya?

Cada persona ha de trobar l'equilibri depenent del seu context familiar. Coses que per a alguns són una bogeria, per als escaladors són una passió que portem a la sang, una filosofia de vida. He de donar les gràcies a la meua dona i les meves filles, que em donen espais molt amplis de llibertat per dedicar a l'escalada, sense que la corda es trenqui;).

La muntanya t'ajuda des del punt de vista emocional i psicològic?

La muntanya t'ajuda molt psicològicament. Escalar una via molt llarga o difícil és un repte que desafia les nostres pors, i si som capaços de superar-les és molt gratificant i et fa més fort emocionalment. Et fa addicte a l'adrenalina.

L'escalada és com una meditació: estàs concentrat, no penses en res més i desconnectes dels problemes, sobretot en vies d'aventura.

He fet vies llargues per a les quals m'he hagut de preparar amb un any d'antelació; això fa que tot l'entrenament és una motivació per a l'objectiu fixat, que a vegades et pot superar mentalment.

Una muntanya preferida?

De casa nostra, Montserrat, i de fora, el massís del Montblanc.

A part de l'escalada tens altres aficions?

Practico diferents esports segons les condicions meteorològiques.

M'agraden activitats a l'aire lliure amb contacte directe amb la natura: alpinisme, esquí de muntanya,

surf d'estel, surf de vela... Però, ara que s'ha acabat la neu, crec que el futur està en la roca.

Has tingut algun ensurt escalant? Has patit per la teva vida?

L'escalada és un esport perillós. Existeixen perills que a vegades no podem controlar (allaus, fred, neu, caiguda de pedres, boira, sol, tempestes...). Quants alpinistes molt més forts que nosaltres s'han quedat congelats a mitja paret o fulminats per un llamp? És important tenir coneixements en meteorologia per evitar ensurts, sobretot en vies llargues.

Fa anys, escalant a Oliana una pedra es va desprendre sobre meu i em va caure a l'esquena. Em va trencar dues costelles i em va afectar el ronyó.

I fa només un any, escalant a Alòs de Balaguer, sortint d'una reunió a 15 metres del cim, una gran roca, en tocar-la, es va desprendre i li va trencar les cames del meu company. El seu cos va desviar la trajectòria de la roca i jo en vaig sortir il·lès. Van venir els bombers a rescatar-nos en helicòpter.

A diferència d'altres esports, durant l'escalada no pots parar quan vols: si estàs a mitja paret has d'acabar d'arribar a dalt, per molt cansat que estiguis. Necessites planificar-ho bé, estar motivat i tenir confiança amb el company d'escalada.

Alguna anècdota?

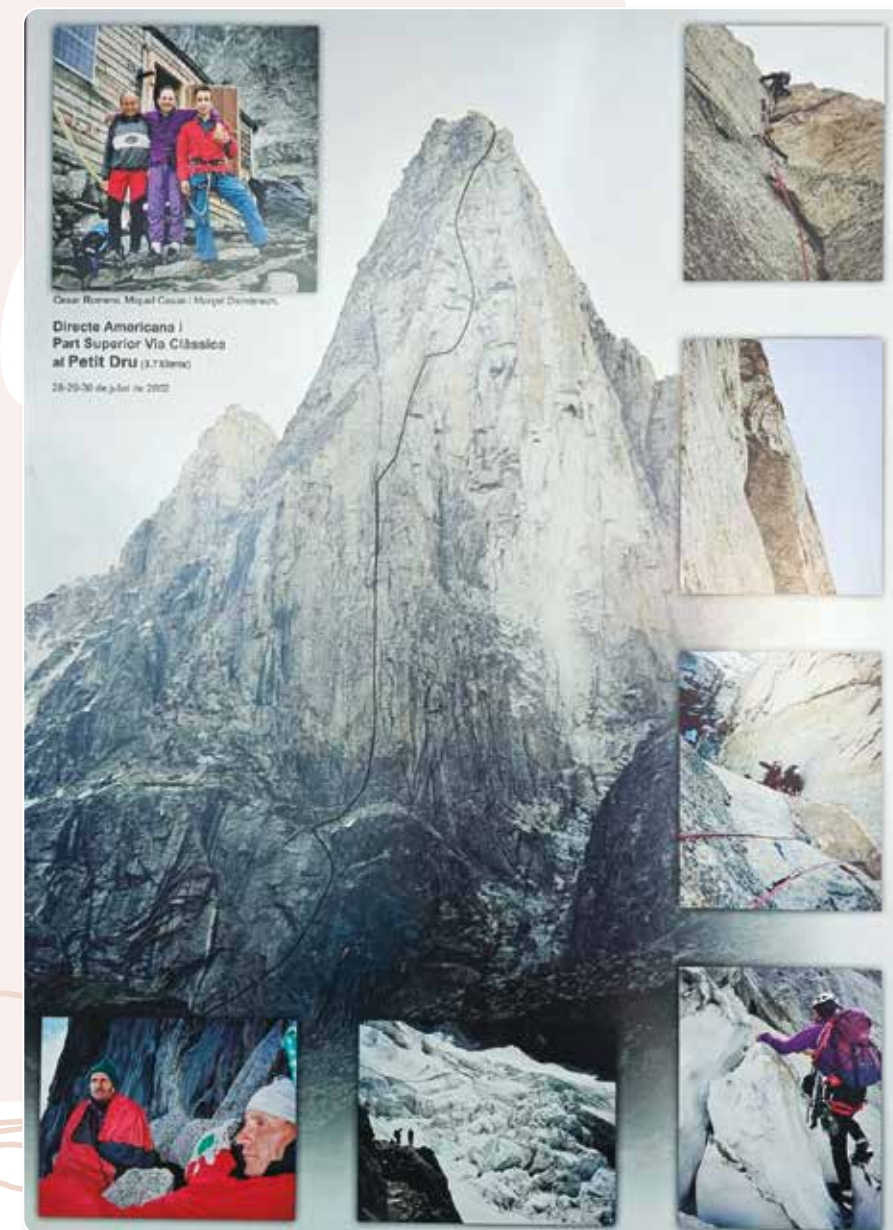
Moltes anècdotes amb animals durant bivacs: una vegada em va despertar una guineu mossegant-me el peu a través del sac de dormir, i una altra, un centpeus gegant d'un pam de llarg, dins el sac, pesigant-me la mà.

A les Dolomites tres escaladors vam fer un bivac improvisat en una paret a 100 m del cim. No ens podíem estirar per falta d'espai i ens vam posar asseguts un darrere l'altre amb les cames a banda i banda de la timba (com a dalt d'un cavall però amb més bonyes), esperant que es fes de dia. Però

...

El Botall 173

Agost 2024

de cop i volta es va acostar una tempesta; si ens mullàvem a 3.000 metres d'altura i amb un glacià al costat, podia ser fatídic. Per sort, la tempesta elèctrica, amb molts llamps, ens va passar lliscant i es va situar davant nostre, ni tan sols ens va esquitxar. Vam tenir molta sort.

Una vegada ens van haver de venir a rescatar per mar en un penya-segat a Alacant.

Creus que et queden molts anys per poder escalar?

No puc dir quants anys em queden escalant, però abans de parar puc abaixar el llistó quant a la llargada, l'equipament i el grau de les vies que escalo.

Tinc companys escaladors més grans que jo que continuen escalant. Penso que si estic bé físicament i mentalment, l'edat és secundària. Això sí, ara necessito més temps per recuperar-me després d'una ruta difícil que quan era més jove.

Malauradament m'han d'operar del tendó de l'espatlla, "una reparació", i estaré un temps fora d'escena. Però quan estigui recuperat prometo tornar!

Principals cims escalats:

- **Alps-Montblanc:** Les Grandes Josasses (4.208 m), via directa Americana (soc l'únic de la comarca que l'he fet dues vegades, el 1992 i el 2002), via Bonatti petit Dru i Gran Capucin (3.780 m).
- **Dolomites:** Marmolada: via Gogna (3.309 m); Civetta: via Andrich-Fac (2.920 m).
- **Pics d'Europa:** Naranjo de Bulnes.
- **Pirineus:** corredor de Gaube, vall d'Ordesa: vies Edelweiss i Zaratrustra, Dent d'Orlu, Midi Dosso, Mallos de Rigos.
- **Catalunya:** Montserrat, Pedraforca, Mont-rebei (paret de Catalunya i Aragó).

El Botall 173

Agost 2024

Història del parapent a Santa Brígida. Gairebé 38 anys!

Lluís Rico Martínez - Vol Factory (lluis@volfactory.com / www.volfactory.com)

David Barish estava desenvolupant un dispositiu de recuperació de càpsules espacials per a la NASA que va anomenar «ala de navegació». Va provar el seu propi invent el 1965 a Hunter Mountain, a Nova York. Aquest nord-americà va ajudar a desenvolupar la tecnologia del perfil aerodinàmic i després va patentar el Parafoil el 1963. Es va demostrar que aquest invent és el precursor de l'actual parapent.

Però, quan i on se situa el veritable origen de la història del parapent? A finals dels anys setanta als Alps francesos hi va haver escaladors que usaven una tecnologia molt similar. El seu raonament va ser que, després d'arribar al cim de la muntanya, hi devia haver una forma més senzilla i ràpida de baixar des del cim, a més de més eficient i més segura. De seguida es van adonar que havien de millorar els perfils aerodinàmics, el pes del material i els planejaments dels aparells.

Aquestes necessitats van fer que el parapent es desenvolupés a Europa a principis dels vuitanta, però fins al 1986 no es va consolidar; va ser quan ja van passar de ser paracaigudes a ser aeronaus que requerien tècniques de pilotatge específiques que permetessin ser més temps a l'aire.

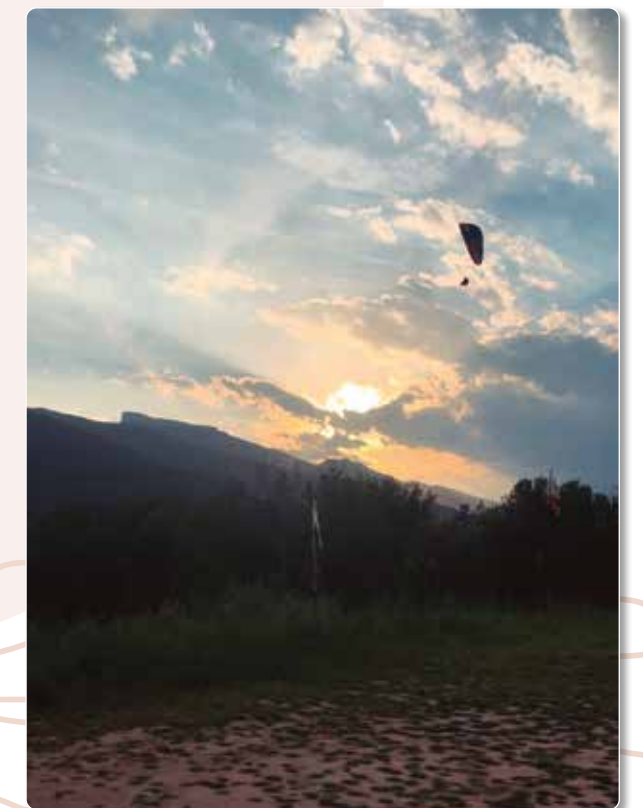
La primera escola es va crear el 1985 a Castilló de Sos, a Benasc, i aquells primers alumnes, alguns catalans, van iniciar l'ensenyament aquí; van buscar llocs on es donessin les condicions el més a prop del seu lloc de residència i es van instal·lar a Àger, Organyà, Berga.

A Girona només amb una dotzena de vols d'experiència es va crear la primera escola anomenada Alt Empordà al Pení el 1986, i alguns anys després

alumnes formats allà de la nostra vall van crear una escola de parapent anomenada Parapent Passió i van començar a volar a Santa Brígida i Puig d'Afrou. Els cursos eren en caps de setmana ja que es complementaven amb els treballs personals de cadascú entre setmana.

El paratge de Santa Brígida va quedar relegat com una zona de vols locals ja que per l'aerologia i pel fet de quedar envoltat de muntanyes més altes, com les Guillerries, el Cabrerès i Rocacorba, s'hi crea un microclima que permet el vol pràcticament tot l'any, encara que aquesta orografia també fa que el vol sigui tècnic i l'aterratge força complicat en estar els camps en graons i envoltats de molts obstacles.

...

Durant anys va anar creixent el parapent a tot el Prepirineu en zones com Àger, Organyà i Berga, on es realitzaven campionats del món i vols de 80/100 km de manera habitual, mentre que la nostra zona quedava relegada a un vol local per a les persones que vivien aquí. Durant molts anys la situació geogràfica de la zona, més a l'est, amb l'orografia de muntanyes baixes i la proximitat al pla de la província de Girona, es va fer famosa ja que queda protegida de vents com la tramuntana i gaudeix d'un clima més càlid, fet que permet brises amb tèrmiques suaus. Així, es convertia a l'hivern en un punt de reunió de vol per a tots els pilots a la part de la temporada en què no es donaven les condicions per fer grans vols, però permetia millorar la seva tècnica en condicions suaus, fins al punt que l'inici de la temporada de vol s'iniciava oficialment a Catalunya el dia de l'aplec de Santa Brígida, el primer diumenge de febrer, cosa que ha donat color a l'aplec del poble des de fa anys.

A finals dels anys noranta el parapent ja era una disciplina aèria reconeguda, amb la seva normativa, mètode d'ensenyament i títols federatius, però s'havia de professionalitzar i regular com altres esports, amb els tècnics esportius, TD1 monitor, TD2 instructor i TD3 director tècnic. I a partir del 2002 s'havia de tenir titulació oficial per poder ensenyar; per aquest motiu, moltes escoles van desaparèixer, i això va coincidir amb un canvi de rumb per part de l'escola instal·lada a la zona: els va sortir l'oportunitat de crear una empresa anomenada Niviuk per a la fabricació de parapents a la Celler de Ter, un projecte que s'ha convertit en la major empresa del món de fabricació de parapents, amb la base a la Celler i el desenvolupament per part dels enginyers aeronàutics a Verbier (Suïssa). Això va deixar durant 10 anys en decadència la zona, sense escoles a Girona, i tenint altres zones més grans i amb més possibilitats, va disminuir l'activitat.

El 2012 es va crear Vol Factory. La intenció era crear una escola professional de manera permanent. Vaig triar venir aquí, a una zona més petita i allunyada de les grans meques del vol, que permetés un projecte més centrat en l'ensenyament i no tant en els vols comercials tàndems. Volíem destacar-nos aplicant una formació més tècnica i creant un mètode propi d'ensenyament de la modalitat, més rigorós per les característiques de la zona i amb el compromís de tenir alumnes més ben preparats que a la resta d'escoles, on el nivell d'implicació amb l'ensenyament és menor, ja que el 80% de la base de negoci està basat en els tàndems comercials. Durant aquests darrers anys ens impliquem amb la Federació Aèria Catalana en la confecció d'un nou reglament de la disciplina, en què es detalla de manera clara com fer l'ensenyança, què cal tenir en compte pel que fa a objectius, mètodes, entorn, seguretat, tècnica i coneixements requerits en una sèrie de nivells. També s'han creat nous exàmens teòrics i pràctics per obtenir els títols i s'han creat cursos per formar examinadors i poder oferir exàmens cada dos mesos per obtenir una titulació reconeguda internacionalment. Això ha portat Vol Factory a ser una de les escoles de referència a Catalunya i de la península; a més, se li ha concedit el títol ROPEC de TD3 pel desenvolupament de tot

El Batall 173

Agost 2024

aquest sistema d'ensenyament, i és una de les dues úniques escoles amb un professional al seu càrrec amb la màxima titulació a tot Espanya.

Santa Brígida s'ha convertit en un punt d'ensenyament on pilots d'altres zones venen a aprendre a volar conscients que s'ha "convertit en una pista americana" en què podran trobar tota mena de condicions per millorar les seves habilitats i la comprensió dels moviments de les masses d'aire. S'ofereix formació sobre meteorologia ja que, en tenir el seu propi microclima, en un mateix dia es poden produir diferents fenòmens atmosfèrics; això ajuda els pilots i futurs pilots a entendre el comportament de l'aire. En d'altres zones de vol no es donen aquests fenòmens d'una manera tan evident com aquí, són més predictibles. Potser no es donen les condicions per fer vols de molts quilòmetres d'una manera habitual, però per realitzar aquests quilòmetres volant s'ha d'aprendre a gestionar venturís, tèrmiques petites, vessants, base de núvols baixos, etc.

L'escola ha estat nomenada el 2021 i el 2022 com la millor escola de parapent de Catalunya, desbancant escoles més grans, amb més solera i amb més recursos, i situades en zones de reconeixement

mundial de la disciplina. Disposar d'una empresa líder a nivell mundial en l'àmbit del parapent fa que pilots de tot el món vinguin a la zona de vol on compren els seus productes per tastar-los. I Vol Factory té una sèrie d'alumnes que es van formar i estan volant per totes les zones de Catalunya i d'altres que viatgen per tot el món. Això fa que cada cop vinguin més pilots d'altres països a volar aquí i que són ambaixadors de la marca Santa Brígida.

El clima, l'accessibilitat, un entorn amb molts llocs d'interès, tant de costa com culturals, paisatges com els de les Guàrdies, el Collsacabra, el Puigsacalm, i el fet de ser veïns amb la Garrotxa, on es pot gaudir d'un paisatge en vol espectacular, a prop de tot però lluny de les rutes turístiques habituals, tot plegat fa que tinguem alumnes de proximitat, de la província de Girona principalment, però també alumnes de Barcelona i Tarragona que, encara que tinguin zones d'ensenyament més a prop, aposten per venir a Santa Brígida. I actualment tenim grups de belgues que venen per fer estades d'una setmana per formar-se; alumnes de França, Itàlia, Suïssa, que aprofiten els seus viatges en vols de baix cost a Girona per obtenir nivells que, gràcies a la nova normativa, són convalidats als seus països i que els permeten obtenir els seus títols. De moment no en un volum gaire gran, però sí que de manera constant.

També s'ha convertit en parada obligatòria per als grups d'estrangers que aprofiten el mal temps que fa als seus països i les rutes de les seves vacances de vol per fer parades a diferents zones de vol de camí cap a Andalusia, que a l'hivern té condicions més primaverals. D'aquesta manera hem desbancat llocs de parada obligatòria com Àger i Organyà; per això no és estrany trobar un grup de 15 pilots volant qualsevol dia de la setmana amb les seves furgonetes serigrafades de diferents escoles franceses, holandeses o suïsses. Això ha fet ressuscitar la nostra zona de vol i que ja no només es vegin parapents volant a última hora de la tarda, sinó parapents a qualsevol hora del dia i qualsevol dia de la setmana, i que aparegui un pilot estranger a qualsevol comerç o bar i que al socialitzar digui: "Vinc des d'Alaska a volar a Santa Brígida." ●

Terme Extrem

Txema - Club Atlètic Amer
(www.marxadamer.com / www.clubatleticamer.cat)

Tots sabem que Amer és un lloc ideal per als amants de la bicicleta de muntanya, ja que ofereix una combinació perfecta de grans paisatges i rutes adequades per a la pràctica d'aquest esport. Situada en un entorn natural privilegiat, aquesta zona compta amb una varietat de senders tècnics i camins que s'adapten a diferents nivells, entre la zona de Santa Brígida, els Tres Rocs, Sant Climent, el Mont, etc.

Una de les rutes top que tenim és la Volta al Terme, batejada com a Terme Extrem, una ruta llarga que els excursionistes fan a peu, però que també es pot fer amb bicicleta de muntanya, i que és una experiència desafiadora i emocionant per als amants de BTT.

Aquest recorregut tècnic i exigent volta el terme del poble d'Amer, amb un total de 70 km i 2.700 metres de desnivell acumulat, i ofereix als ciclistes l'oportunitat d'explorar la bellesa natural de la zona mentre posen a prova les seves habilitats al terreny.

Dins el Terme Extrem, tenim la zona més tècnica del recorregut, el sender anomenat Lloret-Salvatge, el qual és una opció perfecta per a aquells ciclistes que busquen un desafiament tècnic amb BTT. Aquest sender es caracteritza per travessar un terreny exigent i algun tram pedregós, fet que el converteix en una experiència emocionant i estimulante per als ciclistes.

Sens dubte, la ruta del Terme Extrem, tot i ser imprescindible tenir una certa experiència amb la BTT, un bon nivell tècnic i una bona condició física, és una opció molt atractiva per als amants de la bicicleta de muntanya. A més del seu nivell tècnic i de la seva exigència, aquesta ruta ofereix paisatges impressionants i una connexió directa amb la natura. ●

El Batall 173

Agost 2024

Col·laboració Grup Esquelles i Hipra

Jordi Fontàs

Durant l'any es programen 4 sortides per l'entorn proper adreçades als treballadors d'Hipra que hi volen participar. La primera d'aquest any va ser el dia 2 de febrer i va seguir la ruta del Voramera. A continuació teniu algunes imatges de la jornada, la qual va tenir molta acollida, amb aproximadament unes 100 persones. ●

Col·laboració del Grup Esquelles amb l'escola Gaspar de Queralt i l'institut Castell d'Estela d'Amer

Dijous Gras

Alumnes de 3r de l'escola Gaspar de Queralt d'Amer

El Dijous Gras és un dia molt divertit per a tots els nens i nenes de l'escola Gaspar de Queralt. Són tradicionals les sortides pel nostre entorn menjant aliments com truita, botifarra d'ou o coca de llardons.

Aquest any hem fet diverses rutes segons el curs que fem. A totes ens han acompanyat membres del Grup Excursionista Esquelles i hem gaudit de bons guies. Quina sort tenim!

Els alumnes de cicle inicial han fet la ruta pel Voramera parant a esmorzar al costat del riu Brugent. Els nens i nenes de cicle mitjà han acompanyat un tros els companys més petits, però han seguit uns quilòmetres més la caminada i han arribat fins a

l'aiguabarreig: han fet així una ruta circular molt bonica gaudint de l'entorn. Els més grans de l'escola, com ja és tradició cada any, pugen a Santa Brígida passant per la font de Can Catau. S'ho han passat molt bé, meravellats per les vistes que es tenen del nostre poble des d'aquella altura.

Un cop acabades les rutes —una matinal molt divertida—, hem dinat i hem jugat molt al camp de futbol tots plegats.

Moltes gràcies a tots els que heu fet possible aquest dia, i sobretot al Grup Excursionista Esquelles per, un any rere l'altre, acompanyar-nos, guiar-nos i ensenyar-nos els paratges del nostre entorn. ●

El Batall 173

Agost 2024

Caminada a Santa Brígida i Santa Lena

Alumnes Optativa Revista 2n d'ESO

El passat divendres 9 de febrer els alumnes de 2n d'ESO vam pujar fins a la muntanya de Santa Brígida d'Amer i a Santa Lena.

Va ser una excursió que va durar tot el dia. Amb nosaltres van venir quatre membres del grup excursionista Esquelles d'Amer.

Per començar el dia, vam arribar tots a l'institut. Després, a dos quarts de nou, vam sortir de les classes per reunir-nos al pati. Tot seguit vam començar la nostra ruta a Santa Brígida. Vam agafar el camí més recte cap al cim, els corriols. Pel camí hi havia tres grups: el dels alumnes més forts i energètics, que anaven a davant, liderats per dos dels guies; els que anaven a un ritme estable i constant, que anaven a l'escamot del mig, i, finalment, els que anaven una mica més lents o tenien certes dificultats, que anaven al final de tot, o bé, com deia la nostra professora Araceli, "el cotxe escombra", que anava al darrere amb els altres dos pacients guies, vigilant que ningú quedés més endarrerit que ella (cosa poc probable), ja que va ser l'última en arri-

bar al cim, gràcies al suport i la motivació d'aquests experts excursionistes.

Quan vam ser a dalt de tot, vam continuar el mateix camí durant una estona i després vam parar a esmorzar. Finalment, ens vam dividir en dos grups: els que van anar a la muntanya de Santa Lena, i els que van anar per un camí una mica més curt i més planer. Com que vam arribar una mica abans que els del grup impulsor a l'institut, vam jugar una estona a futbol, bàsquet, vòlei, ping-pong... Fins que va ser l'hora de marxar cap a casa.

Volem aprofitar aquest espai per donar un cop més les gràcies al grup excursionista Esquelles, que tant ens va ajudar. El seus membres ens van anar contant curiositats de la zona al llarg de tota la caminada; en conclusió, van ser uns guies molt professionals i uns excel·lents companys de caminada. ●

La RIP ULTRA: un empatx de cims i de motivació

Salvador Vergés i Tejero

Enllaçar tot sol, en una única sortida 100% circular i en autosuficiència els 50 cims de més de 2.500 m d'altitud del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i el Freser. Aquest era finalment el meu objectiu esportiu de l'estiu.

Com a garrotxí que soc, el Pirineu ripollès ha significat sempre per a mi un espai proper i màgic de natura verge i descarnada on aprendre a estimar i respectar l'alta muntanya (alta a escala catalana, és clar). Ja de ben petit, el pare em portava cada any a fer-hi la "xampanyada", una sortida amb els seus companys de ca l'Arturo Simon, i en la qual es celebrava el cim al cim obrint ampolles de xampany que, de fet, naturalment, eren de cava. Recordo que, en aquelles excursions, quan érem al tram final de l'ascensió, jo em posava sempre a roda d'en Tomàs Costa, del qual m'impresionava que els al-

tres l'anomenessin alpinista, i l'avançava uns metres abans de culminar el cim per ser jo així el primer d'arribar-hi. Amb el temps, i ara que ell, malauradament, ja no hi és, he entès que, sense mai dir-m'ho, sempre em va deixar passar...

Sigui com sigui, haver pujat tantes d'aquelles muntanyes des de Fontalba, Núria, Ulldeter o Tegurà, moltes repetides i per itineraris diferents, em va portar fa un any a preguntar-me si les havia fet totes i quantes -almenys de més de 2.500 m- n'hi devia haver. A partir d'aquí, vaig dedicar-me durant uns mesos, a estones lliures, a estudiar mapes i a reconèixer zones sobre el terreny i vaig acabar confeccionant una llista de tots els cims. Òbviament, per fer-ho, i més encara tenint en compte la meva mentalitat "enginyeril" i -ho reconec- un xic capquadrada, calia establir un criteri "matemàtic" del que és i el que no és estrictament un cim. I en aquest sentit, al Pirineu es considera cim tota elevació que té una prominència (bàsicament, el desnivell respecte al seu coll circumdant de major altitud) de com a mínim 10 m (30 m als Alps). Això es fa per descartar com a cims tots els avantcims o cotes secundàries que existeixen a les crestes, arestes i carenes. Evidentment, la gran majoria de cims tenen una prominència molt superior als 10 m, però aquest és el paràmetre que regeix per consens, per exemple, la llista oficial dels tresmils del

El Batall 173

Agost 2024

Pirineu. Establerta aquesta condició, vaig poder descobrir i comprovar que alguns cims que apareixen als mapes habituals, de fet, no són pròpiament cims, i que, per contra, hi ha algunes elevacions que sí que ho són i que no s'hi especifiquen. Estic parlant de tres o quatre cims que caurien de la consideració com a tals i de tres o quatre més que caldria afegir-hi; i entre aquests darrers, només un en concret que no és una "simple" punta en una carena, sinó que és un cim aïllat. Fins i tot vaig gosar proposar-ne un nom, el cim de la Pastora, en honor d'aquestes dones fermes. Es tracta d'una elevació amb una altitud de 2.537 m, ubicada entre el refugi de Coma de Vaca i el cim del Tirapits, un xic al N-NE del cim de la Duna. Si hi aneu, us trobareu una fita de pedres que hi vaig fer i unes vistes precioses a tot volt; i no fa falta reservar.

Però tornem a l'aventura. El 18 d'agost d'aquest any passat, després de tantes setmanes trencant-me les banyes amb alçades, altures i altituds, i sense haver pogut preparar-me bé físicament per culpa d'una lesió al maluc que encara avui m'acompanya i em limita, em trobava finalment a l'aparcament de Vallter 2000 disposat a provar sort en la meua ruta pionera, aprofitant una petita finestra de bona previsió meteorològica, sense llamps i trons de tar-

da. Es tractava, en resum, i esmentant només els cims principals, de començar ascendint el Gra de Fajol Petit directament pel seu flanc NE i, a partir d'aquí, pujar el Gra de Fajol gran, cims de la Coma de l'Orri, Pastuira, Fontlletera i Balandrau, baixar al refugi de Coma de Vaca, seguir directe cap al Torreneules, Coma del Clot (amb puja i baixa previ al cim del Ras), Fontnegra i carenejant fins al cim Alt de les Arques, descendir la vall de Noucreus fins a Núria, continuar cap a tocar Fontalba i més enllà fins a sota el puig de Dòrria (extrem occidental del recorregut), ascendir-lo, carenejar a l'est fins al Puigmal i els cims de l'Ortigar, completar tota l'anomenada Olla de Núria amb sostres tan coneguts i imponents com el Segre, Finestrelles, Eina, Noufonts, Noucreus o Fossa del Gegant, per prosseguir cap als pics de la Vaca i Tirapits, fer un descens al sud fins als cims de la Duna (o del Racó) i la Pastora, recuperar altre cop amunt la carena amb els pics dels Gorgs, Infern, Fresers, Bastiments i de la Dona, baixar a les portelles de Mentet i de Morens i arribar fins al Roca Colom (extrem oriental del recorregut), per desfer finalment la carena de falsa frontera passant pel darrer dels cims, el puig de la Llosa, i retornar al pàrquing principal de l'estació de Vallter.

...

1. Gra de Fajol Petit
2. Gra de Fajol
3. Cim de la Coma de l'Orri Nord
4. Cim de la Coma de l'Orri Sud
5. Puig de Pastuira
6. Puig de la Canal Plats
7. Puig de Montornès
8. Puig de Fontlletera
9. Tres Pics
10. Balandrau
11. Torreneules
12. Cim del Ras
13. Cim de la Coma del Clot
14. Puig de Fontnegra
15. Cim de Roca Blanca
16. Cim Alt de les Arques
17. Puig de Dòrria
18. Trossa del Pas dels Llindres
19. Cim del Coll de les Cloteres
20. Cim del Clot de la Pastora
21. Puigmal
22. Cim de l'Ortigar
23. Ras de l'Ortigar
24. Pic Petit de Segre Sud
25. Pic Petit de Segre Nord
26. Pic de Segre
27. Puig del Coll de Finestrelles
28. Pic de Finestrelles
29. Puig de Núria
30. Puig del Coll de l'Eina
31. Pic d'Eina
32. Pic de Noufonts
33. Pic de Noucreus
34. Cim del Coll de Noucreus
35. Pic de la Fossa del Gegant
36. Pic Superior de la Vaca
37. Pic Inferior de la Vaca
38. Puig de Tirapits
39. Cim del Racó
40. Cim de la Pastora (proposta)
41. Pic dels Gorgs
42. Pic de l'Infern
43. Pic de Fresers
44. Cim del Coll de Freser
45. Bastiments
46. Puig d'Ombriega
47. Pic de la Duna
48. Pic de la Portella
49. Roca Colom
50. Puig de la Llosa

En total, 50 cims exactes, un número casualment rodó que, per què no reconèixer-ho, m'ajudava a motivar-me especialment. De fet, fins i tot vaig fer-me un logo amb el nom de RIP ULTRA (RIP de Ripollès i també d'allò altre...) per a la samarreta i la gorra que vaig fer servir aquell dia. Una ruta de 80 km i uns 6.000 m de desnivell positiu (i 6.000 més de negatiu que, paradoxalment, acaben sent els més durs), del tot circular, és a dir, sense trepitjar mai ni un sol metre dues vegades, i d'una bellesa extraordinària. Amb una grimpadeta senzilla al Gra de Fajol petit i algun tram d'aresta fàcil al Fresers, però sense cap dificultat tècnica, més enllà de la duresa física i la necessitat de planificar bé la logística; en el meu cas, que ho feia sol i de manera autosuficient, em va obligar a anar a amagar el dia abans una ampolla d'aigua (de Ribes, d'on si no) al coll d'Eina, ja que no tenia cap punt d'aigua viable en els darrers 50 km.

Afortunadament, els núvols i la lesió em van respectar, el cap i el cor mai es van acabar de barallar del tot, i la motivació em va portar a aconseguir un objectiu que, personalment, m'anava força gros. Van ser pràcticament 28 hores seguides de caminar i trotar, amunt i avall, parlant amb mi mateix, patint per l'aigua, lluitant contra l'esgotament i la son. Però gaudint de la solitud, del vent, del paisatge, dels ulls il·luminats dels isards a la nit; de la vida. I al final, de matinada, a Ulldeter, m'hi va venir a esperar el pare, de sorpresa, amb una cinta improvisada que feia de meta, i ens vam abraçar, cadascun posant fi al seu patiment. De meta d'una aventura que no té més importància que la que un mateix hi vulgui donar. A mi em va servir per ser una mica més feliç aquells mesos i aquell dia. Espero que pugui servir també per il·lusionar els qui decideix anar-la a fer, ja sigui d'un sol cop o per etapes. En teniu tots els detalls i el track GPS al meu Wikiloc. Per cert, m'havia promès no plantejar-me ja cap altra sortida tan llarga com aquesta, però fa unes setmanes em vaig adonar que el cim del Canigó està alineat exactament a 0 graus nord de la porta de casa meua; veurem què fem... Salut i cames! ●

Presentació del Grup Excursionista Ter-Guilleries

Grup Excursionista Ter-Guilleries

Salutacions a tothom!

Aprofitem aquest espai que ens ha deixat la gent dels Esquelles per presentar-nos com a nou grup excursionista als pobles veïns de la Celler de Ter i Anglès.

Ja feia temps que ens rondava pel cap la idea de crear una entitat que servís de punt de trobada per als que ens agrada practicar esports de muntanya. Aquesta idea venia d'un grup de gent que teníem una cosa en comú: la passió per la muntanya i el territori. Aleshores, sent coneixedors de la inexistència d'un grup així a la Celler i Anglès, vàrem creure interessant anar més enllà i organitzar-nos formalment per poder fer xarxa amb la gent que, com a nosaltres, els agrada fer activitats de muntanya. Va ser així com el que inicialment era un grup d'amics amb passió per la muntanya es va transformar en aquest nou projecte.

Així doncs, aquest passat 22 de març van començar a fer-se realitat totes aquelles idees i il·lusions que teníem en ment, ja que vam fer la presentació oficial del Grup Excursionista Ter-Guilleries. A més, aprofitem aquestes línies per agrair-vos al Grup Excursionista Amerenc Esquelles la vostra participació a la presentació, ja que amb companyonia i il·lusió també va posar el vostre granet de sorra per tirar el grup endavant.

Dues setmanes més tard vam fer la nostra primera activitat com a club. Una caminada pels volts de la Celler i Anglès, de 8 km i 300+, al llarg de la qual vam poder descobrir els indrets i racons del nostre estimat entorn; va acabar amb un vermut musical. Aquest dia, la il·lusió, l'energia i l'empenta que ja teníem es van multiplicar gràcies a la bona rebuda per part de la gent.

El grup excursionista neix amb consciència i amb uns valors fermes. Els valors d'un muntanyisme ben entès, en què es basarà el nostre club. Aquests seran els objectius i valors que pretenem promoure i cuidar a través de la nostra activitat. És a dir, què és per nosaltres el club i què pretenem que sigui.

En primer lloc, **conèixer més a fons el territori que habitem**, principalment la muntanya, però també la resta d'elements que defineixen la zona. Considerem molt rellevant promoure aquest coneixement, tant des de la vessant més d'activitats de muntanya, com la més cultural i històrica. Aquestes dues perspectives es relacionen i ens permeten entendre més bé el lloc on vivim. Conèixer el territori també implica aprendre a respectar-lo i cuidar-lo de forma correcta.

El club excursionista no pretenem que sigui estàtic i exclusiu, sinó dinàmic i inclusiu, de tal manera que, en conjunt, formi part de tots els habitants de la zona. Així doncs, el que pretenem és que serveixi com a **punt de trobada** per a la gent que fa o vol fer muntanya.

També volem retre homenatge i adreçar-nos al llegat que ens han deixat un munt de persones amb una estima especial cap a la muntanya. Són aquests grups i persones que ens han donat tantes lliçons sobre com entendre el que ens envolta. Ens referim tant a grans alpinistes com a persones del nostre entorn que, d'una o altra forma, han aportat la seva empenta per conèixer i preservar la muntanya. Un terreny on un seguit de valors s'accentuen i fan que, entre altres coses, considerem l'alpinisme i les activitats que l'acompanyen molt més que un esport. Aquests valors segurament

seran desiguals per a cadascú, però la llibertat, el respecte, la companyonia, l'esforç... creiem que en formen part i són necessaris si realment volem fer muntanya d'una forma plena.

L'alpinisme també és cuidar l'aspecte **cultural de les muntanyes**. La muntanya també són els pobles, la gent i la seva història, així com la cultura, les tradicions, la música, la literatura de muntanya, la gastronomia, la geologia, la vegetació la meteorologia, etc.

Per aquest motiu, com a club excursionista, volem promoure activitats que tinguin en compte aquest aspecte. En zones de muntanya com ara la nostra, les tradicions i la cultura del lloc han anat lligades a la presència de la muntanya i tot el que aquesta comporta per als seus habitants.

Finalment, a mesura que anem creixent, ens agradaria **fer sortides i vincular-nos a altres clubs excursionistes del país**, per tal de fer un intercanvi de coneixements entre diversos territoris, i per gaudir i conèixer persones que també s'estimen aquest esport i estil de vida, ja que creiem que la funció social dels clubs és molt important.

Així doncs, mà estesa a Esquelles per poder fer camí plegats.

Salut i muntanya! ●

Lloances guanyadores Aplec de Santa Brígida 2024

Consell redactor

Durant el passat aplec es van recollir 16 lloances de la categoria adult i 5 lloances de la categoria infantil (fins a 12 anys). El jurat va ser format per la Mercè Vila, la Jordina Serrat, la Júlia Colomer, en Joan Muli i la Lurdes Casacuberta. A continuació us transcrivim les guanyadores, les quals sortiran publicades al programa de l'Aplec de Santa Brígida 2025.

Joan Muli, com a membre del jurat de les lloances, recitant les guanyadores

1r premi categoria adult

*Enmig de l'hivern llueixes airosa
vora el cingle de la muntanya rocosa, con-
trapunts, cançons i xiulets a l'aire,
i herbes remeieres que ens deixen la flaire.*

Mercè Casacuberta Sau

2n premi categoria adult

*Fa tretze anys, a la Celler vaig marxar
i la teva presència no he arribat a enyorar.
Tinc la sort que de casa estant
et veig sobre el cingle igual de radiant.*

Núria Serrat Miquel

1r premi categoria infantil

*La mare de bon matí m'ha fet llevar
per a Santa Brígida poder pujar.
M'ha dit: «Som-hi, Ivet,
que avui és el dia de l'aplec!»*

Ivet Madeo Serrat

El Batall 173

Agost 2024

Rosa Duran

Consell redactor

El passat 2 d'abril ens va deixar la Rosa Duran Vil·lagrasa, sòcia del Grup Esquelles des dels inicis. Va ser una persona que sempre va col·laborar amb l'entitat. Gràcies a la Carme Casacuberta us deixem les següents fotografies de la Rosa. Descansa en pau. ●

Santa Brígida: els inicis d'una escola d'escalada

Joaquim Casal i Fàbrega

El cingle de Santa Brígida ha estat i és una interessant escola d'escalada gironina. Curiosament, la informació que se'n pot trobar a Internet posa de manifest un gran desconeixement dels seus inicis i d'algunes de les seves primeres vies d'escalada. Aquest article pretén omplir aquest buit.

Vaig entrar en contacte per primera vegada amb la roca de Santa Brígida ara fa seixanta-un anys, fent un curs d'escalada organitzat pel Grup Excursionista i Esportiu Gironí (GEiEG). Llavors a Girona hi havia molt pocs escaladors: uns quants al GEiEG, uns altres a la UEC, i para de comptar. I més que escaladors tal com els entenem ara, eren muntanyencs que també feien, de tant en tant, escalada. Un dels que més s'hi dedicava era el meu pare, en Joaquim Casal i Ortiz. Ell va ser el meu mestre i el meu primer company de cordada.

Quan jo vaig començar a escalar, els gironins portaven uns quants anys de retard en relació amb els

escaladors de Barcelona i, podríem dir, de l'ambient montserratí. Jo encara vaig començar a escalar amb cordes de cànem, encordant-me amb un as de guia directament a la cintura. Res de casc, per descomptat. I, als peus, xiruques.

El GEiEG organitzava cada any un curs d'escalada amb diverses sortides i una o dues eren sempre a Santa Brígida (Amer). Al butlletí de l'entitat se n'hi troben força referències: el març de 1960 es fa a Santa Brígida una sessió del curs d'escalada, dirigit per J. Casal; el 2 d'octubre es repeteix, a càrrec de Narcís Bonet. En gener, febrer, març i desembre de 1962, a càrrec de J. Casal i N. Bonet. Consta un altre curs d'escalada el febrer de 1964, coordinat per J. Casal, N. Bonet i Pere Planas. En Bonet i en Planas van ser també dels meus primers professors d'escalada. Allà s'hi feien vies curtes a la paret que hi ha al costat de l'ermita; vies senzilles, que no tenien nom. Més endavant els cursos s'organitzaren sota les sigles de l'ENAM, amb participació tant del GE-

Tres dels quatre escaladors que van fer la primera ascensió al cingle de Santa Brígida. D'esquerra a dreta: Ferran Casal, Joaquim Casal i Narcís Bonet (foto presa al cim de l'Aguilola de Rupit, 1955).

iEG com de la UEC. Malauradament, en aquesta activitat duta a terme durant molts anys, també hi ha una dada tràgica: la dissortada mort d'una noia, M. Teresa Sureda i Vilà, el 6 de maig de 1973, després d'una caiguda produïda en un moment en què no estava fent escalada.

La paret frontal, el cingle, recordo que me'l mirava amb molt de respecte. Llavors ja hi havia la que després es va anomenar via Normal. L'havien escalat per primera vegada la cordada formada per Narcís Bonet, Joaquim i Ferran Casal i Joan Juanola el 7 d'octubre de 1956 [1]. N'he recuperat la informació del Butlletí del GEiEG (en aquell temps, per raons òbvies, "Boletín del GEyEG"). Van seguir una via molt lògica: des de la part central del cingle van fer una primera tirada en diagonal cap a l'esquerra, fins a una lleixa al peu de la xemeneia; hi van posar dos pitons. La segona tirada, per la xemeneia fins a dalt, va requerir dos pitons més; la xemeneia estava molt bruta: una pedra "grossa com un ou" va anar a parar al cap del segon de cordada que assegurava des de la reunió, per sortir sense conseqüències greus. Van necessitar 2 h; hi van posar en total 5 pitons, comptant el de la reunió, i portaven una corda de 40 m. Van baixar rapelant per la paret. Que jo sàpiga, no hi ha fotografies d'aquella ascensió.

Aquesta via Normal fou repetida en solitari per Joan M. Barceló, també del GEiEG, el dia 3 d'octubre de 1959 [2].

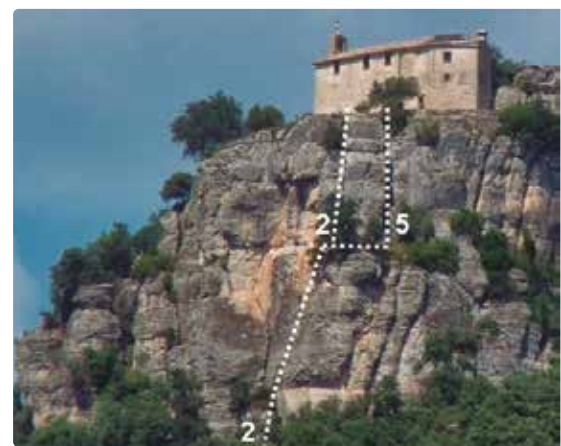
No fou fins l'any 1965 que s'obriren una sèrie de noves vies. El 29 de juny el meu pare i jo mateix vàrem escalar la via del Nas, a la paret de menys alçada que hi ha a l'est del cingle principal. En el primer intent no havíem pogut passar: impossible progressar sense estreps i no hi havia cap fissura. El segon dia vàrem portar un burí i vàrem posar una "pitonissa d'expansió" que ens va permetre superar aquell pas i continuar fins a dalt, a la feixa on hi ha l'ermita. Aquest va ser sens dubte el primer pitó d'expansió que es va posar a Girona. Ens havíem inspirat en una foto que hi havia a la revista *Montaña* de quan s'havia obert la Puigmal del Cavall. Sospito que no era cap meravella: l'havia fet el meu pare amb un cargol amb rosca, i amb una plaqueta construïda *ad hoc*. La via, que acaba a la feixa de l'ermita, té uns 18 m i la vàrem catalogar de IV [3].

El 18 de juliol vàrem obrir la via de la Cova, situada al costat de la via del Nas. Segueix una mena de diedre xemeneia que, com consta a la descripció que en vàrem fer, "no és ni una cosa ni l'altra perquè dificulta molt l'escalada en lliure i no permet el *ramonage*". La dificultat que li vàrem atribuir va ser de IV-Vè [3]; la ressenya va aparèixer també a la revista *Cordada* [4], bé que amb un croquis erroni. Cal dir que aquelles parets, per on no havia passat mai ningú, eren força descompostes i hi havia moltes preses que s'arrancaven. El segon havia d'estar atent a esquivar les pedres que anaven caient; evidentment, continuàvem escalant sense casc.

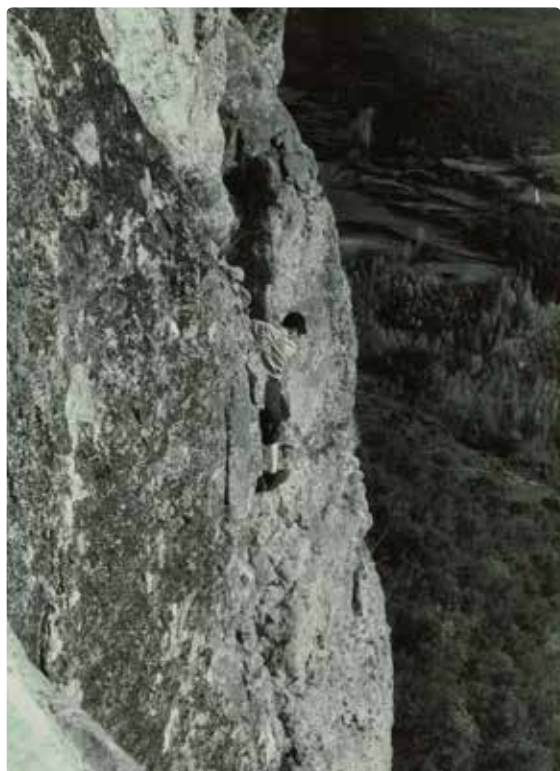
I va ser el 8 d'agost de 1965 quan vàrem obrir la via Quims o directa a la paret frontal [3]. Feia temps que ens havíem fixat en una esquerra molt marcada que, des del mig del cingle, puja fins a un balcó, on l'aresta oriental es perfila fins al cim. Ara ja anàvem equipats amb una flamant corda de niló, de 10,5 mm i 50 m, comprada a Andorra. Després d'uns 8 o 10 m fàcils vàrem fer reunió. L'esquerra es presentava força descomposta, amb preses poc segures i més aviat escasses. A uns 5 m vaig poder

Cingle de Santa Brígida. 1: Via Normal; 2: Via Quims; 3: Variant directa a la Normal; 4: Via del Sostre.

Cingle de Santa Brígida, orientació SSE. 2: Via Quims; 5: Variant de la Xemeneia.

L'autor a la via Quims
(foto presa des de la via Normal, 1965)

posar un pitó. Uns 7 m més amunt en vaig posar un altre. Finalment em vaig hissar fins al balcó. Allò era “una jungla penjada”; encara ara recordo el que em va costar obrir-m'hi pas per a muntar la reunió. La segona tirada, recte amunt, va ser difícil: en menys d'un metre vaig haver de posar un punxó (un estri que sospito que llavors ja pràcticament ningú no utilitzava) molt insegur, una escarpa i un tac de fusta. Després estreps durant quatre o cinc metres, lliure i el cim. Via d'uns 35 m, amb una dificultat que vàrem estimar en Vè inferior. Hi vàrem invertir 2 h i 20 minuts. De tac de fusta haig de dir que no n'haviem vist mai cap. Ens l'haviem fet nosaltres, com és lògic, i més que un tac era una falca, amb un angle molt obert, de manera que quan el vaig posar pràcticament només feia contacte amb les parets de l'esquerda per dos punts..., però va aguantar.

Poc després, en començar el curs acadèmic, jo em vaig haver de traslladar a Barcelona per estudiar; llavors a Girona només es podien seguir les carreres

de Magisteri i Infermeria. I allà em vaig unir al grup d'escaladors del Club Muntanyenc Barcelonès i vaig començar a escalar a Montserrat, amb material més modern... i amb casc; el primer que vaig tenir me'l va donar en Manel Cervera, i em va estalviar més d'un disgust.

Uns mesos més tard, el 14 de novembre de 1965, fent cordada el meu pare, en Pere Planas i jo, vàrem obrir la Quims, variant de la xemeneia: des de la lleixa vàrem flanquejar cap a la dreta per anar a buscar la xemeneia. Va caldre una hora per a netejar de brancatge i detritus de tot tipus el fons de la xemeneia, abans de seguir-la fins a dalt, sense gaire dificultat [5].

Vull comentar aquí la visita que Santa Brígida va rebre aquest mateix any d'un parell d'escaladors barcelonins [5]: en Joan Cerdà i en Manel Cervera, del GAM del CMB. Va ser el 25 de novembre; juntament amb el meu pare vàrem fer la via Normal i després la segona ascensió a la Quims, que va ser alhora la primera femenina ja que també hi va pujar la meva germana, M. Isabel Casal.

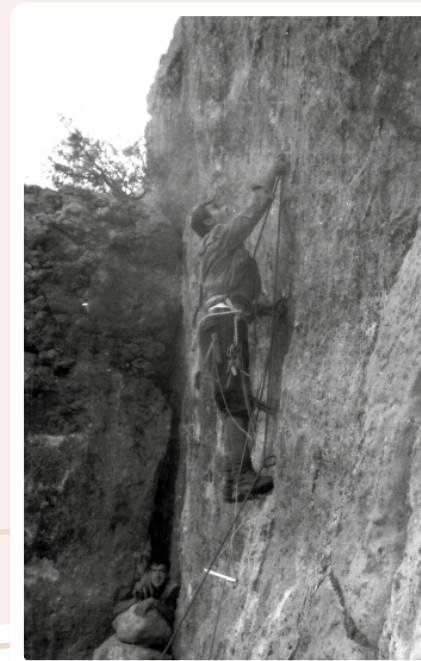
Més de quatre vegades ens havíem dit que, com a escola d'escalada, a Santa Brígida li faltava una paret on poder fer “escalada artificial”, com es deia llavors, és a dir, “doble corda” i estreps. I així va ser com vàrem obrir i equipar la Paret Llisa a la paret que hi ha al costat de l'ermita, el 6 i 20 de març de 1966, també fent cordada el meu pare i jo mateix [6]. Hi vàrem posat 8 pitonisses d'expansió i un pitó normal. Un mes més tard el meu pare i en Pere Planes van millorar la via reforçant algunes de les pitonisses, de manera que la van adequar per als cursetistes [7].

El 12 d'agost de 1966 vàrem obrir el meu pare i jo la Variant directa a la via Normal [8]. Feia temps que ens atreien dues fissures paral·leles que hi ha sota la xemeneia de la via Normal. Estava clar que seguint-les es podria fer l'ascensió gairebé seguint una línia recta. Vàrem escollir la de l'esquerra, més interessant, llarga i directa. La vàrem haver de netejar una mica, com passava sempre en aquella roca, i la vàrem escalar fins arribar a la reunió del peu de la

xemeneia, sense cap complicació. La dificultat que li vàrem atribuir era de IV i IV superior.

Quedava encara una via per obrir al cingle: una de directa que passés pel mig i superés el sostre que hi ha a la part de dalt. I la van escalar Salvador Boix (UEC), Joan Casanovas (GEiEG), Francesc Palahí (UEC) i Josep M. Boladeras (UEC) el 16 d'abril de 1966; li van posar el nom de via Tramuntana [9].

Anomenada en la ressenya que en va fer el meu pare [10] “l'últim problema de Santa Brígida”, comença amb una curta grimpada (5 m) fins a un replà, d'on continua una paret vertical que porta fins a un altre petit replà, a uns 3 m del sostre, on es fa la reunió. En aquesta paret hi van posar pitonisses d'expansió fins a uns 4 m de la reunió, on una fissura permetia clavar-hi algun pitó. A sobre de la reunió, dues pitonisses més permetien arribar al sostre, d'1 m, que se superava clavant en una fissura; a la sortida del sostre hi van posar (i deixar) dos tacs a la fissura, més ampla, i dos pitons “U”. Finalment, uns quants pitons més permetien superar els 6 m finals. El 7 d'octubre vàrem fer la segona ascensió el meu pare i jo; la dificultat que li vàrem atribuir era de III i IV, amb passos de A1 i A2.

Escalant la Paret Llisa, J. Casal Ortiz, (esq.) i Pere Planes (dr.), durant el curset de 1966.

Finalment cal esmentar l'escalada al Roc de la Xemeneia, a la paret del costat de l'ermita, per l'equip J. Casanovas, F. Palahí, Vilà i Fontanet, amb diverses pitonisses d'expansió i algun pitó (A1-A2), el 17 de desembre de 1967 [10].

En conjunt, doncs, es van obrir en aquells anys una sèrie de vies, potser modestes, però que sens dubte van ajudar a formar una bona colla d'escaladors.

Amb el creixement espectacular de l'escalada esportiva, l'activitat a Santa Brígida s'ha disparat. La informació que se'n pot trobar a Internet mostra un gran nombre de vies, pràcticament a tocar les unes de les altres. Curiosament, sembla haver-hi un gran desconeixement de les primeres que s'hi van obrir. Ni tan sols els noms originals, se n'han conservat, o bé s'atribueixen a recorreguts equivocats, o bé simplement la via no hi surt. M'ha semblat, doncs, interessant recordar l'activitat d'aquella primera època, en què les coses eren tan diferents d'ara i amb uns protagonistes alguns dels quals ja no hi són. ●

El Batall 173

Agost 2024

- [1] Butlletí del GEiEG, gener p. 2-3, 1957.
- [2] Butlletí del GEiEG, desembre p. 5, 1959.
- [3] Butlletí del GEiEG setembre p. 5-8, 1965.
- [4] Cordada 123, abril 1966.
- [5] Butlletí del GEiEG, desembre p. 11, 1965.
- [6] Butlletí del GEiEG, abril p. 10, 1966.
- [7] Cordada 128, p. 20, setembre 1966.
- [8] Butlletí del GEiEG, setembre p. 8-9, 1966.
- [9] Cordada 130, novembre 1966.
- [10] Butlletí del GEiEG, abril-maig p. 15-16, 1968.

Les meves arrels excursionistes

Josep Fontàs

Fa temps que em volta pel cap fer un escrit d'una sortida, que, malgrat el pas del temps, encara tinc en ment, no del tot definida, però que clarament em va marcar.

Ens hem de situar a l'estiu de l'any 1964, ara farà 60 anys. Jo tenia 12 anys i, com la majoria de nens, anàvem al casal d'estiu. En aquella època els casals els organitzaven els mossens de les parròquies, si més no en el cas d'Amer. Al poble hi teníem el vicari Frederic Pujol, que, juntament amb seminaristes (joves que estudiaven al seminari per arribar a ser capellans), ens feien el casal de nens.

Una tarda ens reuneixen a tots i ens fan una proposta: fer la travessa d'Ulldeter a Núria. Es tractava de fer-la (si no ho recordo malament) amb 5 dies. A mi ja em va entrar el cuquet, però calia convèncer els pares, ja que comportava marxar cinc dies, amb les despeses corresponents. La cosa no seria fàcil, perquè a casa no hi havia gaire ingressos. Mireu si n'hi havia pocs que a l'any següent es va acabar el casal, em van posar de dret a treballar. Si feu números, jo tenia 13 anys! Doncs bé, no sé com m'ho vaig fer, però el cert és que em van dir que sí, suposo que em va costar moltíssim i que em devia posar molt tossut.

Ens hi vam apuntar 5 nens: Xavier Tràfach (de Can Guillem), Salvador Cullerell (de la Serra), Xavier Ter (de Can Pere Ter) i jo (de Ca la Maria de Ca l'Esqueu), tots de la mateixa edat, i en Josep Duran (de Can Llosses), dos anys més gran. Els guies van ser: el mencionat mossèn i els seminaristes Joaquim Domènech (de Can Bagué) i Miquel Cullerell (germà d'en Salvador). En Miquel, malauradament, ens va deixar l'octubre de 2020, valgui un bon record per a ell!

En total vam ser 8 persones, just per una tenda. Encara que hi ha molts detalls que no recordo prou bé, hem de suposar que va ser al mes de juliol i ens devíem reunir alguns cops per fer tots els preparatius.

Arriba el dia de la sortida. Ja per arribar a Setcases devia ser tota una odissea, perquè hi havíem d'anar amb transport públic, que era el mitjà de transport d'aquella època. D'Amer a Olot amb tren, d'Olot a Camprodon amb autobús i de Camprodon a Setcases de nou amb autobús. Devíem passar-nos el dia viatjant, ja que recordo pujar caminant de Setcases al refugi d'Ulldeter de nit i amb pluja constant. Tinc una baga imatge amb el "xabusquero" (ara dit capelina), un lot a la mà i comptant salamandres, que n'hi havia a centenars!

Arribem al refugi. Va costar que ens sentissin, doncs, qui es podia imaginar que els hi arribés algú amb aquell temporal? Finalment vam poder entrar, canviar-nos de roba, ja que estàvem xops, sopar i posar-nos a dormir. Per a nosaltres, devia ser tota una aventura difícil d'oblidar.

Arriba el matí. Fa bon dia i tenim la roba eixuta. Esmorzem, preparem les motxilles i... sorpresa! Comptàvem comprar-hi pa i ens van dir que en tenien molt poc. Ens devien vendre l'imprescindible. Aquest fet el recordo bé, ja que el vam haver d'administrar molt bé per tal que ens arribés per a tots els dies.

En Salvador recorda que al refugi vam trobar-nos amb el pare d'en Joan Arimany i un germà d'en Joan. També volien fer la travessa, però en un sol dia.

Aquest dia no vam caminar gaire. Vam pujar al coll de la Marrana, naixement del riu Freser, i vam muntar tenda (la primera de la nostra vida) en un replà, sota el pic de l'Infern, abans de pujar al coll de Tirapits.

Suposo que vam caminar només al matí, ja que sí que recordo haver fet jocs. En un d'aquests jocs, que consistia a atrapar-nos, el mossèn fa una reliscada, amb tanta mala sort que va caure damunt d'una "tifa" de vaca! Li va quedar la sotana ben bruta, com us podeu imaginar, i va ser la riota de tots nosaltres.

Val la pena mencionar que els mossens, en aquell temps, portaven sotana i que va fer tota la sortida guarnit amb ella. Veient-ho amb els ulls d'ara, feria la seva patxoca, però en aquella època era ben normal.

Una altra de les anècdotes que recordo és de les nits. A l'hora de dormir dins la tenda estàvem força justets i el mossèn tenia varius a les cames que li feien força mal; així que, pobret del que dormia al seu costat i es movia gaire, perquè es trobava amb una bona escridassada i ens despertava a tots.

Al següent dia, vam caminar una mica més. Pujàrem al coll de Tirapits i passant pel coll de la Vaca ens vam arribar al coll de Carançà i d'aquí als estanys que tenen el mateix nom. No ho sé segur, perquè no ho recordo del tot, però crec que ens devia causar una il·lusió tremenda veure els estanys i aquell paratge tan extraordinari. No havíem vist mai res igual! Potser havíem vist l'estany de Banyoles (recordo haver anat a veure el museu Darder amb l'escola), però (és clar) no hi té res a veure. Ara que hi he estat un munt de cops, per a mi és un indret d'una gran bellesa.

D'aquí, no recordo res. Suposo que hi devíem sopar amb les poques provisions que ens quedaven. Encara no m'explico com ens ho devíem fer amb els àpats, ja que portàvem poquíssim pa i algunes llaunes. El cert és que no ens vam pas morir de gana, si no, segurament ho recordaria.

Vam passar-hi la nit, i al matí després de desparar tenda, de nou motxilles a l'esquena per remuntar fins al coll de Carançà, anar fins al coll de Noucreus i tooota la baixada fins a la vall de Núria. Un altre lloc encantador, llàstima que no recordo la sensació que deuríem tenir! Arribar per primer cop en un lloc tan màgic, t'ha d'arribar al cor encara que siguis una criatura. Crec que vam dormir al refugi-alberg que hi havia prop de l'ermita de Sant Genís. Aquí sí que deuríem atipar-nos de valent, per recuperar tot el que vam perdre durant la travessa.

Un petit detall sí que em va quedar. Els nanos estàvem jugant allà al prat i els grans van anar al bar. No sé per quina raó, al cap d'una estona, jo també hi vaig anar i el mossèn em va convidar a una beguda, imagineu com la devia trobar de bona!

De la baixada de Núria cap a Ribes no en tinc ni el mínim record, devíem baixar caminant, perquè no crec que portéssim tants cèntims com per baixar amb cremallera.

És una sortida que a vegades la comentem amb en Xavier o en Salvador i tots tres coincidim que devíem passar uns dies magnífics perquè en guardem un bon regust. A mi personalment em devia marcar força, ja que l'excursionisme (com la majoria sabeu) ha estat la gran afició de la meua vida.

Resulta que, per casualitat, o no, els meus nets, l'Aniol i la Mariona, han pujat al sostre dels Pirineus catalans, Pica d'Estats (3143 m), a l'edat de 12 anys, acompanyats pel seu pare. Tot un orgull per a l'avi.

De tota aquesta colla, en Salvador i jo hem seguit amb l'excursionisme i amb en Xavier ens hem re-trobat, després d'uns quants anys, amb la colla de jubilats que sortim d'excursió cada dimarts "Amerecs Colla dels Dimarts", igual que en el seu moment amb en Miquel.

Val a dir que en Joaquim i en Miquel van deixar el seminari al cap de pocs anys.

Bé, aquí s'acaba la història d'un bocinet de la meua vida. ●

Cafè del Dimoni (Via del Nas). Anys 1965 i 2024

Jordi Rabionet

Uns dies del mes de febrer em mirava la cinclera de Santa Brígida amb la intenció d'obrir una via nova amb el nom Cafè del Dimoni, en honor dels cafès que ens prenem a les sortides de matina-da que ens fan motivar i despertar!

Un matí a prop de l'ermita, en direcció a la plaça, vaig intuir una nova línia o via d'escalada. La vaig anar a inspeccionar a baix, des del seu inici. Vaig pensar que no hi havia passat ningú perquè estava molt bruta. El 29 de febrer al migdia rapelant i netejant la via vaig trobar-me un burí molt antic. Vaig quedar ben parat.

Aquesta vegada, però, havent tingut la sort de conèixer en Joaquim Casal, vaig ensenyar-li les fotografies que vaig tirar. Sorprenentment aquesta va ser la seva resposta:

Jordi, per les fotos que m'has passat, aquesta via és o la "del Nas" o la "de la Cova", obertes el 29 de juny i el 18 de juliol de 1965, respectivament. És a dir, ara fa quasi 59 anys.

Probablement, és la del Nas, ja que hi vàrem posar una pitonissa d'expansió (la primera que es va posar a Girona...!). T'adjunto la descripció que en vaig fer al Butlletí del GEIEG. La foto és de la cara frontal, evidentment, vies Normal i Quims.

Vaig estar molt content i li vaig demanar si li semblava bé que la reobríssim, mantenint el nom original, però amb un afegitó personal. En Joaquim va acceptar amablement. I dit i fet. El dissabte 2 de març, amb l'Albert Masó la vam tornar a netejar i finalment equipar. Ara es pot tornar a escalar una

via recuperada, després de més de mig segle! Vull donar les gràcies al grup Esquelles perquè ens ha finançat el material.

Antigament aquesta via es feia més pel costat esquerre i era de 18 m amb un grau IV; ara s'ha reconvertit amb una via de grau V+ escalant directament pel diedre. A l'inici de la via hem escrit el grau, el nom original i el nostre nom, i al final el dibuix d'un dimoni dins una tassa.

Aprofitant el 55è aniversari del grup Esquelles es va comunicar la notícia a l'assemblea de socis i es va publicar a les xarxes. És una il·lusió presentar una via recuperada que feia 60 anys que estava perduda!

Un projecte simple però de reconeixement a tots aquells exploradors i valents escaladors que anys enrere tenien passió per l'escalada. I voldria aprofitar aquest escrit per demanar disculpes a aquests pioners escaladors que van obrir les vies. Perquè realment en Joaquim té tota la raó quan escriu que els noms de les vies en les ressenyes publicades a la web no es corresponen amb els noms correctes. Malauradament, quan vam fer les ressenyes no teníem aquesta informació privilegiada ni contactes amb els pioners; avui en dia gràcies a ells tenim molta més informació dels orígens de l'escalada a casa nostra.

Moltíssimes gràcies, i seguim oberts a tot el coneixement que ens pugueu fer arribar. ●

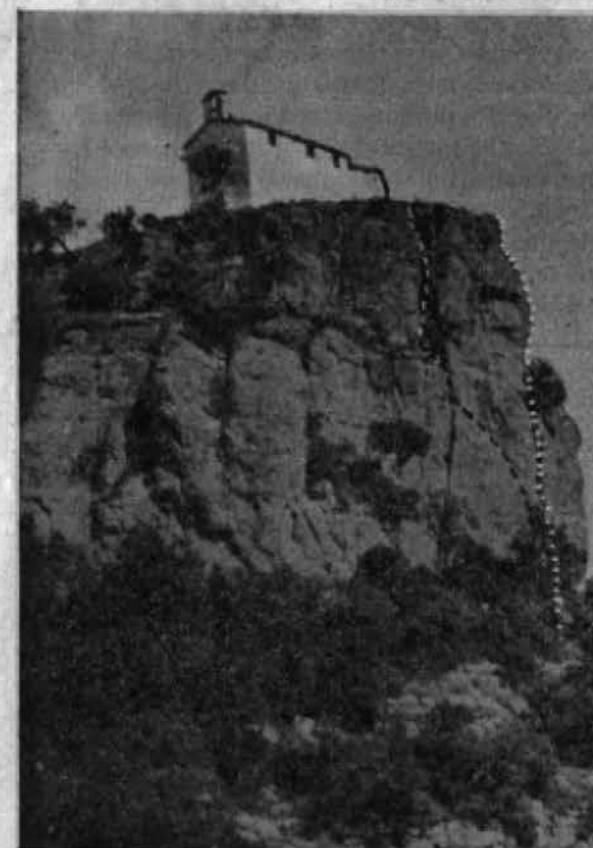
El Batall 173

Agost 2024

Extracte del Butlletí del GEIEG setembre de 1965:

tècnica a seguir i dificultats a vèncer en forma progressiva.

Ens plau, avui, de presentar la relació de les noves vies, esperant que els nostres companys, seguint-les, puguin gaudir-ne.

Via del Nas. — El diumenge, 29 de juny, els socis Joaquim i Joaquim P. Casal, (o sigui pare i fill), ens traslladàrem a Santa Brígida, on teníem "ullada" una via d'escalada molt atractivola situada sota de l'ermita. Per anar-li cal seguir un corriol que surt de la "plaça de les sardanes", i va baixant seguint el cingle, direcció Amer, fins al pen de l'escalada.

A tres metres de "la cova", al N., es comença atacant un abombament de la paret, un xic difícil de superar més que res per la manca de preses i la mala qualitat que presenten. A dalt d'aquesta pan-

xa, en posició força satisfactòria, es pot clavar un pitó que ens assegurarà per a superar el pròxim pas, una mena de diedre molt obert que cal ascendir; ja assolit, desviem un metre cap a l'esquerra que ens situa sota una petita bauma.

En anterior intent a aquesta via, en arribar a aquesta dificultat tinguérem de tornar enrera, ja que calia emprar la tècnica del burí. Aquesta vegada, doncs, veníem proveïts, i la col·locació d'un magnífic pitó d'expansió ens deixa, mitjançant uns estreps, superar aquest pas i posar més amunt un altre "ferro" amb una baga que ens permeten de vèncer la dificultat seguint per una canal molt oberta, plena de fullaraca; s'avança un xic per oposició i aviat som dalt, entre l'ermita i la "xemeneia".

L'alçària de l'escalada és d'uns 18 metres, apreciand un IV grau de dificultat en la mateixa. El pitó d'expansió s'ha deixat clavat per a facilitar l'escalada per aquest lloc.

Via de la Cova. — El 18 de juliol, tornem a Santa Brígida amb la intenció d'obrir una nova via d'escalada al costat mateix de la "del Nas", però una mica més difícil de conquerir.

L'ascensió a fer, arranca del mateix costat de la cova; el primer pas, no gaire difícil, s'arriba amb bastant senzillesa fins a un arbust, a uns 4 metres. Aquí cal seguir per una mena de diedre-xemeneia, que no és ni una cosa ni l'altra, ja que dificulta molt l'escalada en lliure i no permet el "ramonage". Aquí comencen, doncs, les complicacions; després de diverses proves podem penjar uns estreps en un pitó força segur, que ens permet d'enlairar-nos un xic i lluitant amb l'escassetat de preses arribar fins a un repu molt petit i de pronunciada pendent. Ja som al pas més dur d'aquesta via, i la feina és sortir-se'n. El primer de corda clava un pitó no gaire segur on penja una baga, amb molta cura intenta repetides voltes ascendir, per fi, en equilibri molt precari logra subjectar uns estreps en un petitíssim bec de roca que troba al

El gat negre

Narcís Junquera Cros

Els sers humans -o com a mínim la gran majoria- posseïm una xarxa neuronal de milers de milions de neurones i d'altres cèl·lules que processen en tot moment la informació que capten al nostre voltant i ens provoca una reacció en d'altres parts del cos. És una de les grans meravelles de la vida i, amb tota franquesa, no tinc ni idea de com funciona. De fet, no estic del tot segur que la frase que acabo d'escriure sigui del tot correcta. Hi ha coses que ens són una mica incomprensibles. Com, siguem sincers, a la gran majoria de persones ens és incomprensible com funciona internet. Sí, sí, sabem els bàsics. Que és una xarxa d'ordinadors interconnectats que transmeten la informació que emmagatzemen. Però aquesta frase et permet guanyar un formatget verd al Trivial i poca cosa més. L'altre dia estaven foradant la carretera per passar-hi un cable de fibra òptica i vaig pensar: però això no anava pels núvols? En fi. Sabeu què tampoc acabo de comprendre? Que si el pa i les galetes estan fetes al forn i tots dos provenen de la farina, perquè el pa es posa dur i les galetes toves. Com tampoc comprenc que retirin els gelats de bola al final de l'estiu. Oi que a l'estiu et pots demanar uns canelons, i n'hi ha alguns que sembla que els hagin cuit al nucli del Cruscat en els seus temps més actius? Doncs per què no puc menjar una bola de gelat de vainilla per la Puríssima? Si igualment ara ja no fa fred.

Doncs, cap d'aquestes incomprensions més més incomprensible com la quantitat de paper de cul que hi ha pels camins

d'Amer. Quilos. Tones. No és normal. Una persona adulta mitjana no té aquests problemes. Què hi feu al bosc tret d'anar a passejar o a córrer? El primer cop que m'hi vaig fixar estava enfadat, molest. No podia tolerar que algú que estimi prou la muntanya com per a fer-hi esport, tingui aquesta deixadesa de deixar-hi la merda -aquest cop sembla que de forma literal-. Però a mesura que d'una anècdota passa a ser una tendència, cada cop veus més 'merda' pels camins, al final la ira passa a sorpresa i de la sorpresa a incomprensió. Incomprensió de no entendre què ha canviat en els últims anys. Si és l'educació de la gent o la manca d'aquesta. Potser és que els senglars estan tan acostumats a la presència humana, que han començat a adoptar els nostres costums i ara fan servir paper de vàter, beuen cervesa de llauna i mengen patates de bossa i, malauradament, encara no han descobert que existeixen les papereres i tiren les deixalles pel bosc. Perquè passejant per alguns camins veus algunes coses que semblen més obra de porcs que no d'humans.

No puc concebre que si ara cada vegada anem més preparats a la muntanya, amb roba més cara, amb sabates comprades expressament per tal que s'adaptin al contorn dels nostres peus -que si supinador, pronador, peus plans, dos peus esquerres, peus de porc amb salsa-, amb rellotges GPS que et

El Batall 173

Agost 2024

permeten actualitzar el teu Instagram al segon, no hàgim tingut la preparació d'anar al lavabo abans de sortir a córrer. Incomprensió de no poder concebre que si hem tingut la molèstia de comprar barretes energètiques a 25€ el quilo, no s'hagi tingut la preparació mental suficient, en algun cop a la vida, per saber que quan ja ens l'hem menjada

és ben fàcil agafar l'embolcall i tornar-lo muntanya avall. Incomprensible. I si cal algun dia obrim el meló dels camins i baixants que apareixen per la vall. Que abans només les cabres feien camins de cabres, però ara sembla que cada cop tinguem més cabres en ramat que es dediquen a obrir camins on no n'hi havien, i a modificar els que sí que hi eren, per tal de fer saltironets més lluits.

Segurament aquest text haurà quedat una mica amb tonalitat de vell rondinaire. Per sort encara no en soc gaire, de vell. Aquestes línies escrites no tenen per objectiu senyalar ningú -qui estigui lliure de pecat que tiri la primera pedra, que diu l'Evangeli-. Més aviat, aquest text només vol posar de manifest un fet que tots hem vist i ens ha preocupat. Perquè si anem a recórrer els camins i corriols de la nostra vall per a fer-hi esport és perquè en aquests hi trobem quelcom que només hi trobem aquí. Perquè si fos només per fer esport, ens compraríem tots una cinta de córrer d'aquestes que et deixen triar la velocitat i l'altura i segur que en termes de despesa calòrica fet i fet seria el mateix. En canvi, si anem pels nostres camins és per aquesta recompensa inefable que ens aporta pujar corrents fins a Santa Brígida i un cop a dalt l'ermita, recuperar l'alè mentre contemplem la nostra preciosa vila. Fem la ruta de les ermites per aquest sentiment que només un cop l'has fet pots sentir. Anem al Castell d'Estela per aquest estat mental que ens aporta. I per aconseguir que això segueixi així, només se'ns reclama que preservem els camins i els corriols que ens porten al nostre destí. ●

Productes del grup Esquelles

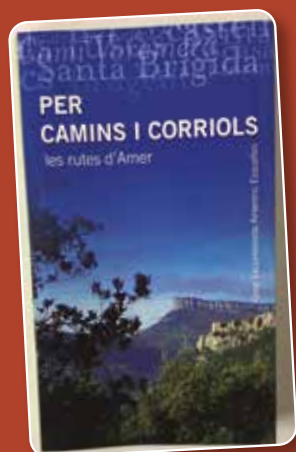
Consell redactor

Ara fa molt de temps que no donem a conèixer els diferents productes del Grup Esquelles. Algun soci ens ha demanat com tenir algun dels objectes que el llarg dels anys ha fet el grup. És per això que a continuació us adjuntem els productes de què disposem. Qui hi estigui interessat, només cal que parli amb alguna persona de la junta o enviï un correu a esquelles@hotmail.com. ●

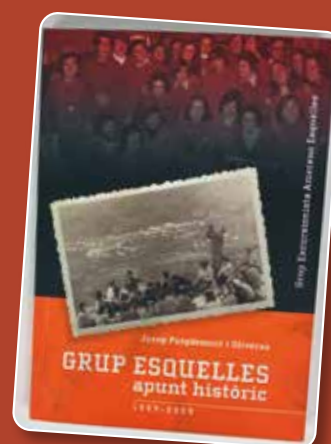
Pin

Llibre "Per camin i corriols"

Llibre "Grup Esquelles. Apunt històric"

Llibret "Santa Brígida"

Got

Últims folres! Talla 10-12 anys

Samarreta. Talles: S, M, L, XL, XXL

Buf verd

Buf negre

Tassa

Gorra

El Batall 173

Agost 2024

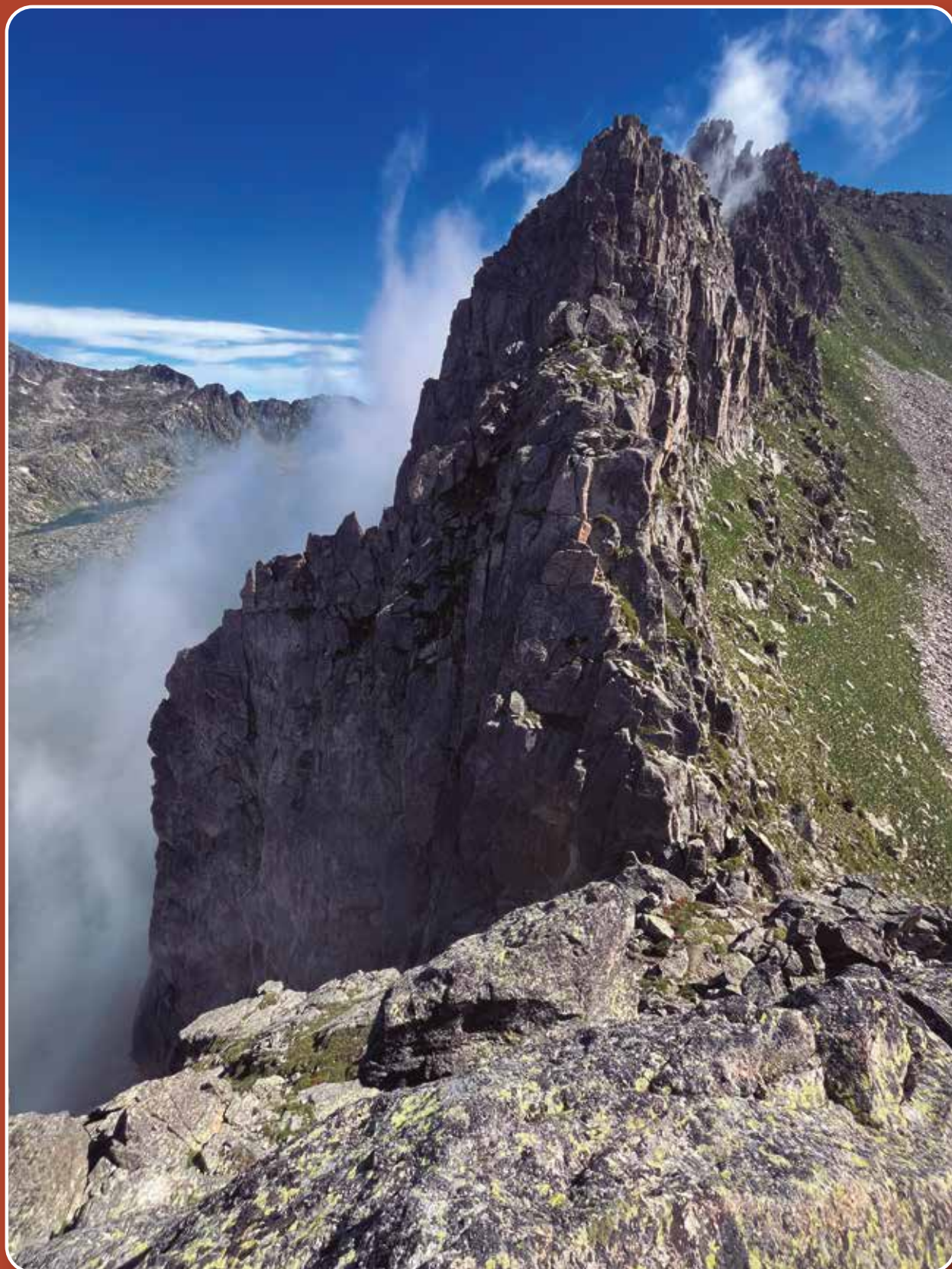

Foto de Nil Magrinyà Roca. Agulles de Travessany

